

**PEGASUS HAVA TAşIMACILIĞI
ANONİM şİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 ARALIK 2018 TARİHİ
İTİBARIYLA HAZIRLANAN
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Pegasus Hava Taşımacılığı Anonim Şirketi Genel Kuruluna

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Pegasus Hava Taşımacılığı Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Teslim bakım karşılıkları	
Dipnot 15'de açıklandığı üzere, Grup 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, faaliyet kiralaması olan uçakların teslim tarihindeki bakım maliyetleri için 1.018.228.937 TL'lik karşılık ayırmıştır. Grup, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır. Grup yönetimi, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklar için uygulanan muhasebe politikasına paralel olarak, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamakta ve kira süresi boyunca aylık olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bakım gideri olarak muhasebeleştirmektedir. Teslim bakım karşılığı bakiyesinin konsolide finansal tablolarda tutar olarak önemli düzeyde olması ve teslim bakım karşılığı hesaplamasının uçakların kullanım oranları; ağır bakımın beklenen maliyeti ve gerçekleşmesi beklenen süre; uçağın durumu; ve ekonomik ömrü sınırlı parçaların ömrü gibi belirli varsayımlara dayanması ve bu varsayımlardaki değişikliklerin konsolide finansal tabloları etkileyebilme olasılığı nedeniyle tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.	Teslim bakım karşılıklarının makul ölçüde hesaplandığının test edilebilmesi için aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır: Hesaplamanın uygunluğundan emin olmak için yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin tasarımının ve uygulaması incelenmiştir. Teslim bakım karşılığı hesaplamasında kullanılan varsayımlar hesaplamayı gerçekleştiren teknik bakım destek ekibi ile değerlendirilmiş, bu varsayımlarda kullanılan veriler Grup'un yaptığı bakım sözleşmelerinde kullanılan maliyetlerle karşılaştırılmıştır. Teslimi yapılan uçaklara ilişkin gerçekleşen bakım tutarları ile söz konusu uçaklar için önceki dönemlerde hesaplanan bakım karşılığı tutarları karşılaştırılmış ve aralarında önemli bir fark olup olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca Grup'un yıl içerisinde faaliyet kiralaması yolu ile edinilen uçaklara yaptırdığı bakımlara ilişkin ödemeler maddi doğrulama prosedürleri ile test edilmiştir. Yıl içerisinde gerçekleşen bakım giderlerine ilişkin muhasebe kayıtları ile ilgili faturalar karşılaştırılmıştır. Buna ek olarak Dipnot 2.6 ve Dipnot 15'de yer alan açıklamalarının yeterliliğini TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardı kapsamında değerlendirmiş bulunuyoruz.

Kilit Denetim Konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
<i>Türev finansal araçlar ve finansal riskten korunma muhasebesi</i>	
Dipnot 2.5 ve 33'de açıklandığı üzere Grup'un vadeli akaryakıt opsiyon, vadeli akaryakıt alım, vadeli döviz alım satım ve faiz oranı takas sözleşmeleri bulunmaktadır ve bazı sözleşmelere riskten korunma muhasebesi uygulanmaktadır. Söz konusu sözleşmeler bilançoda gerçeğe uygun değerleri üzerinden kayda alınmaktadır. Grup'un risk yönetim politikalarına göre riskten korunma amaçlı girilen vadeli akaryakıt opsiyon ve vadeli akaryakıt alım sözleşmelerinin, TMS 39 'Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçme ' standardına göre riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda, sağlamayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri ise kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Türev finansal araçların gerçeğe uygun değeri, değerlendirme tekniklerinin uygulanması ve varsayımlar ve tahminlerin kullanılması yoluyla belirlenir. Riskten korunma muhasebesi için etkinlik oranı tespiti de yine çeşitli varsayım ve tahminler barındırır. Türev finansal araçların tutarsal olarak önemi, uygulanan riskten korunma muhasebesinin finansal tablolara olan önemli etkisi, kullanılan tahminlerdeki belirsizlikler ve korunma işleminin belgelendirilememesi gibi potansiyel riskleri bulunması nedeniyle, finansal riskten korunma ilişkisi ve türev finansal araçlar tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.	Denetim prosedürlerimiz, işleme karşı taraflardan yazılı mutabakat temin edilip ilgili türev işlemlerin detaylarının mutabakatla karşılaştırılmasını içermektedir. Ayrıca, türev finansal araçları değerlemek için kullanılan metodoloji ve değerlendirme modellerinin uygunluğunun ve riskten korunma muhasebesi kapsamında yapılan testler ve dokümantasyonların değerlendirilmesinden oluşmaktadır. Her bir türev finansal aracın değerlemesinin ve riskten korunma muhasebesi kapsamında yapılan testler ve dokümantasyonlarının değerlendirilmesi için denetim ekibimize, konu uzmanları dâhil edilmiştir. Ek olarak, konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunlukları da değerlendirilmiştir.

Kilit Denetim Konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Hasılatın muhasebeleştirilmesi – hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesi	
Grup temelde iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden hasılat elde etmektedir. Bu operasyonları gerçekleştirebilmek için önemli ölçüde büyük hacimli verilerin işlendiği bilgi sistemleri kullanılmaktadır. Operasyonların doğası gereği bilet satış süreci hasılat kaydı sürecinden önce gerçekleşmektedir. Ayrıca, Grup, yolcu taşıma geliri dışında yan gelirler elde etmekte ve bu gelirleri de ayrı olarak takip etmektedir. Hasılat tutarının ekli konsolide finansal tablolarda önemli tutarda olması, bilgi sistemlerinden gelen büyük hacimli veriler işlenerek ortaya çıkartılan raporlamaların hasılatın hangi dönemde kaydedileceğine etki etmesi, sektöre özgü riskler barındırması ve TFRS 15 'Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat' standardına geçişin önemli muhakemeler yapılmasını gerektirmesi nedeniyle, hasılatın muhasebeleştirilmesi tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir. Grup'un hasılatın muhasebeleştirilmesine yönelik muhasebe politikası Dipnot 2.5'te, TFRS 15'e geçiş etkileri Dipnot 2.2'de ve hasılat tutarına ilişkin detaylar Dipnot 21'de yer almaktadır.	Hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin aşağıdaki prosedürler uygulanmıştır: Grup'un hasılat süreci ve bu süreçte yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin tasarımı ve uygulaması incelenmiştir ve test edilmiştir. Sürecin içerisinde yer alan hem operasyonel hem de finansal bilgi sistemleri uygulamalarının genel kontrollerine yönelik denetim çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Hasılatın denetimi için kuruluşumuzla aynı denetim ağına ait olan bir başka kuruluşun Bilgi Teknolojileri ("BT") uzmanları denetim sürecine dâhil edilmiştir. BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla yolcu gelirlerini kaydetmek için kurulmuş olan otomatik kontrollerin ve BT sistemlerinin uygunluğu ve etkinliği test edilmiştir. İlave olarak otomatik olmayan kilit kontrollerin uygunluğu ve etkinliği de test edilmiştir. Test edilmek için seçilen kontrollerin içerisinde; sistemler arasında veri transferlerinin tam ve doğru olması, veri hatalarını tespit etmek için bilet ve tahsilat sürecinin doğrulanması da bulunmaktadır. Hasılat tutarına ilişkin ayrıca analitik maddi doğrulama testleri uygulanmıştır. Söz konusu çalışmalarda kullanılan verilerin tam ve doğruluğunu test edebilmek adına muhasebe sistemlerinden elde edilen bilgiler, trafik verileri ve yolcu uçuş raporları karşılaştırılmıştır. Ek olarak, hasılatla ilişkin ekli konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunlukları da değerlendirilmiştir.

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Diğer Hususlar

Grup'un Türkiye Muhasebe Standartlarına uygun olarak 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla düzenlenmiş konsolide finansal tablolarının denetimi bir başka denetim şirketi tarafından gerçekleştirilmiştir. Söz konusu denetim şirketi 5 Mart 2018 tarihli denetim raporunda olumlu görüş beyan etmiştir.

6) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciliğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.
- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.

- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, topluluk içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Topluluk denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmektediriz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

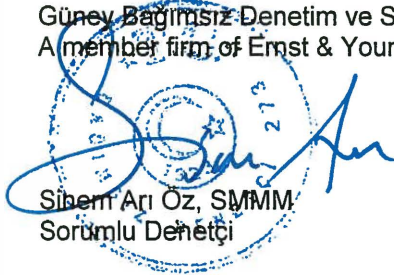
Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağına makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 4 Mart 2019 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2018 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Sinem Arı Öz'dür.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Sinem Arı Öz, SMMM
Sorumlu Denetçi

4 Mart 2019
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER**SAYFA**

KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR	6-99
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	6-8
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR	9-41
NOT 3 DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR	41-43
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA	43
NOT 5 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI	44-46
NOT 6 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR	47
NOT 7 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR	48
NOT 8 STOKLAR	49
NOT 9 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER	49-50
NOT 10 MADDİ DURAN VARLIKLAR	51-53
NOT 11 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	54
NOT 12 KİRALAMA İŞLEMLERİ	54
NOT 13 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	55
NOT 14 BORÇLANMA MALİYETLERİ	55
NOT 15 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	55-59
NOT 16 TAAHHÜTLER	60-62
NOT 17 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR	63-65
NOT 18 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	66
NOT 19 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	66
NOT 20 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	67-68
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	69-70
NOT 22 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ	70-71
NOT 23 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER	72
NOT 24 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER	72-73
NOT 25 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ	73
NOT 26 DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ	74
NOT 27 GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)	75-79
NOT 28 PAY BAŞINA KAZANÇ / KAYIP	79
NOT 29 KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ	80
NOT 30 TÜREV ARAÇLAR	80
NOT 31 FİNANSAL ARAÇLAR	80-83
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	83-94
NOT 33 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)	95-98
NOT 34 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	98
NOT 35 NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	98-99

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2018	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2017
	Dipnot Referansları		
VARLIKLAR			
Dönen varlıklar		4.412.080.391	3.084.495.304
Nakit ve nakit benzerleri	35	2.741.044.971	1.988.110.247
Ticari alacaklar	6	235.514.142	187.401.375
<i>İlişkili taraflardan ticari alacaklar</i>		-	-
<i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>		235.514.142	187.401.375
Diğer alacaklar	7	479.758.270	109.210.842
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	5	1.580.011	1.733.767
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>		478.178.259	107.477.075
Türev araçlar	30	3.134.337	31.979.841
Stoklar	8	58.182.322	30.803.253
Peşin ödenmiş giderler	9	847.933.762	713.095.000
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	27	5.954.024	9.418.493
Diğer dönen varlıklar	19	40.558.563	14.476.253
Duran varlıklar		9.252.807.145	4.991.239.471
Diğer alacaklar	7	72.613.409	19.154.041
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	7	72.613.409	19.154.041
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	3	39.797.114	29.144.259
Maddi duran varlıklar	10	8.248.203.635	4.662.521.058
Maddi olmayan duran varlıklar	11	46.859.897	24.488.486
Peşin ödenmiş giderler	9	845.333.090	255.931.627
TOPLAM VARLIKLAR		13.664.887.536	8.075.734.775

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2018	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2017
	Dipnot Referansları		
KAYNAKLAR			
Kısa vadeli yükümlülükler		3.554.371.119	1.851.414.237
Kısa vadeli borçlanmalar	31	797.815.861	541.267.652
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	31	659.409.925	355.987.254
Ticari borçlar	6	583.526.242	381.373.413
İlişkili taraflara ticari borçlar	5	1.158.564	764.389
İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar		582.367.678	380.609.024
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	25.641.632	47.977.139
Diğer borçlar	7	24.170.136	44.161.520
İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar	7	24.170.136	44.161.520
Türev araçlar	30	189.722.017	-
Ertelenmiş gelirler	9	740.526.677	415.447.882
Kısa vadeli karşılıklar		508.251.575	63.993.481
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar	17	79.419.630	48.679.796
Diğer kısa vadeli karşılıklar	15	428.831.945	15.313.685
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	19	25.307.054	1.205.896
Uzun vadeli yükümlülükler		6.395.068.769	3.739.682.332
Uzun vadeli borçlanmalar	31	5.064.858.596	2.711.225.518
Türev araçlar	30	104.993.760	-
Ertelenmiş gelirler	9	121.994.007	7.379.754
Uzun vadeli karşılıklar		624.090.226	626.518.465
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar	17	25.019.690	13.638.842
Diğer uzun vadeli karşılıklar	15	599.070.536	612.879.623
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	479.132.180	394.558.595
ÖZKAYNAKLAR		3.715.447.648	2.484.638.206
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		3.753.058.255	2.505.869.714
Ödenmiş sermaye	20	102.299.707	102.272.000
Paylara ilişkin primler		455.687.025	455.687.025
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi		31.729.006	29.504.957
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	26	(2.132.417)	(3.305.232)
Yabancı para çevrim farkları	26	2.131.817.567	1.079.050.983
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler			
Yabancı para çevrim farkları		(89.760.549)	(43.927.223)
Riskten korunma (kayıpları) / kazançları	26	(221.159.956)	23.761.279
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		5.016.306	5.016.306
Geçmiş yıllar karları		832.182.941	355.561.802
Net dönem karı		507.378.625	502.247.817
Kontrol gücü olmayan paylar		(37.610.607)	(21.231.508)
TOPLAM KAYNAKLAR		13.664.887.536	8.075.734.775

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2018 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2018	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2017
Kar veya zarar kısmı	Dipnot Referansları		
Hasılat	21	8.296.736.033	5.348.573.409
Satışların maliyeti (-)	21	(7.033.557.877)	(4.573.774.309)
Brüt kar		1.263.178.156	774.799.100
Genel yönetim giderleri (-)	22	(220.112.714)	(182.705.706)
Pazarlama giderleri (-)	22	(225.652.168)	(186.893.200)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	39.751.010	58.750.773
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	23	(65.442.710)	(2.208.765)
Esas faaliyet karı		791.721.574	461.742.202
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	24	23.047.488	236.718.747
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	24	-	(68.718.782)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	3	8.445.804	4.111.990
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		823.214.866	633.854.157
Finansman gelirleri	25	123.684.898	87.427.780
Finansman giderleri (-)	25	(404.633.918)	(118.014.156)
Vergi öncesi karı		542.265.846	603.267.781
Vergi gideri		(40.148.831)	(102.204.683)
Dönem vergi gideri	27	(24.579.806)	-
Ertelenmiş vergi gideri	27	(15.569.025)	(102.204.683)
Dönem karı		502.117.015	501.063.098
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(5.261.610)	(1.184.719)
Ana ortaklık payları		507.378.625	502.247.817
		502.117.015	501.063.098
Pay başına kazanç (TL)	28	4,96	4,91
Diğer kapsamlı gelir kısmı			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları	26	1.466.019	-
Ertelenmiş vergi gideri	26	(293.204)	-
Yabancı para çevrim farkları		1.052.766.584	406.215.860
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları		(54.726.766)	(10.705.806)
Nakit akış riskinden korunma (kayıpları) / kazançları	26	(315.699.027)	29.336.786
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	26	70.777.792	(5.867.357)
Diğer kapsamlı gelir		754.291.398	418.979.483
Toplam kapsamlı gelir		1.256.408.413	920.042.581
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar		(14.155.050)	(2.422.431)
Ana ortaklık payları		1.270.563.463	922.465.012
		1.256.408.413	920.042.581

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2018 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler	Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler				Birikmiş karlar				
	Ödenmiş sermaye	Paylara ilişkin primler	Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/ (kayıpları)	Yabancı para çevrim farkları	Yabancı para çevrim farkları	Riskten korunma kazançları/ (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı/(zararı)	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar
1 Ocak 2017 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	672.835.123	(34.459.129)	291.850	5.016.306	481.327.846	(133.730.835)	1.575.439.911	(6.118.566)	1.569.321.345
Kontrol gücü olmayan pay sahipleriyle yapılan işlemler	-	-	-	-	-	-	-	-	7.964.791	-	7.964.791	(12.690.511)	(4.725.720)
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	(133.730.835)	133.730.835	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	-	406.215.860	(9.468.094)	23.469.429	-	-	502.247.817	922.465.012	(2.422.431)	920.042.581
31 Aralık 2017 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	355.561.802	502.247.817	2.505.869.714	(21.231.508)	2.484.638.206
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	355.561.802	502.247.817	2.505.869.714	(21.231.508)	2.484.638.206
Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (Not 2)	-	-	-	-	-	-	-	-	(25.626.678)	-	(25.626.678)	-	(25.626.678)
Yeniden düzenlenmiş 1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	329.935.124	502.247.817	2.480.243.036	(21.231.508)	2.459.011.528
Birleşme etkisi	27.707	-	2.224.049	-	-	-	-	-	-	-	2.251.756	(2.224.049)	27.707
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	502.247.817	(502.247.817)	-	-	-
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	1.172.815	1.052.766.584	(45.833.326)	(244.921.235)	-	-	507.378.625	1.270.563.463	(14.155.050)	1.256.408.413
31 Aralık 2018 itibarıyla bakiyeler	102.299.707	455.687.025	31.729.006	(2.132.417)	2.131.817.567	(89.760.549)	(221.159.956)	5.016.306	832.182.941	507.378.625	3.753.058.255	(37.610.607)	3.715.447.648

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2018 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2018	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2017
	Dipnot Referansları		
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Dönem karı		502.117.015	501.063.098
Dönem karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler			
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	10-11	538.129.032	330.074.892
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		988.606	(2.318.015)
Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6-7	988.606	(2.318.015)
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		207.748.822	206.172.518
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin düzeltmeler	17	78.069.745	47.080.965
Dava karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	15	81.410	3.562.279
Teslim bakım karşılığı ile ilgili düzeltmeler	15	129.597.667	155.529.274
Faiz ve komisyon gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	25	120.664.991	71.185.023
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	3	(8.445.804)	(4.111.990)
Vergi gideri ile ilgili düzeltmeler	27	40.148.831	102.204.683
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	24-33	(14.473.197)	(217.166.679)
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler			
Ticari alacaklardaki (artış) / azalış ile ilgili düzeltmeler		(54.276.197)	27.485.936
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklar, peşin ödenmiş giderler ve diğer varlıklardaki artış ilgili düzeltmeler		(723.433.149)	(144.563.830)
Stoklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(27.379.069)	(6.441.531)
Ticari borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		202.152.829	75.832.412
Ertelenmiş gelirler, diğer borçlar ve diğer yükümlülüklerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		330.990.848	149.849.262
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		1.114.933.558	1.089.265.779
Ödenen personel, üst yönetim prim tutarı ve kıdem tazminatı	17	(36.377.882)	(6.305.067)
Ödenen vergiler	27	(30.533.830)	(9.418.493)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler	15	(190.079)	(153.324)
		1.047.831.767	1.073.388.895
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI			
Bağlı ortaklıklarda ilave pay alımlarına ilişkin nakit çıkışları		-	(4.725.720)
Uçak satışından kaynaklanan nakit girişleri		88.849.440	988.176.978
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		14.164.058	2.397.771
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(228.382.610)	(170.366.970)
Verilen nakit avans ve borçlar		(425.320.814)	(198.933.060)
		(550.689.926)	616.548.999
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI			
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		788.002.450	541.267.652
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(729.414.500)	-
Finansal kiralama sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(478.111.094)	(747.949.714)
Ödenen faiz ve komisyon		(239.646.948)	(111.118.289)
Alınan faiz		123.352.402	40.360.674
		(535.817.690)	(277.439.677)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ/(AZALIŞ) (A+B+C)			
		(38.675.849)	1.412.498.217
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ			
		791.610.573	(116.658.595)
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ/ (AZALIŞ) (A+B+C+D)			
		752.934.724	1.295.839.622
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ			
	35	1.988.110.247	692.270.625
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)			
	35	2.741.044.971	1.988.110.247

(*) 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren dönemde 2.554.101.905 TL’lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 1.894.337.487 TL’lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2017: 1.183.243.632 TL’lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 972.428.030 TL’lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır).

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. ("Şirket" veya "Pegasus") ve bağlı ortaklıkları (hep birlikte "Grup") düşük maliyet modelini benimsemiş bir havayoludur. Grup, düşük maliyet modeli altında faaliyetlerini sürdürmekte, kolay ulaşılabilir, güvenilir ve yalın hizmetler sunmayı amaçlayan düşük maliyetli havayolu şirketleri uygulamalarını kullanmaktadır. Grup yönetimi, ana uçuş merkezi olan İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'ndan kısa ve orta mesafede yüksek frekanslı uçuşlar ile, iç ve dış hat transit uçuş ağına yer alan iki nokta arası uçuşlar üzerinde odaklanmaktadır. Grup aynı zamanda Ankara, Adana, Antalya ve İzmir havalimanları uçuş merkezi bağlantılı tarifeli seferler gerçekleştirmektedir. Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 4'ü kendisine ait, 38'i finansal kiralama yoluyla, 40'ı ise faaliyet kiralaması yoluyla toplam 82 uçağıyla faaliyetlerini sürdürmektedir (31 Aralık 2017: 76).

Grup yolcu taşıma hizmetine ilave olarak sunmuş olduğu uçak içi ürün satışı, fazla bagaj ücreti, hizmet ücreti, iptal ücreti, havaalanı check-in ücreti ve koltuk seçimi ücreti gibi yan hizmetlerden de gelir elde etmektedir.

Grup ayrıca kargo hizmeti ve farklı alanlarda eğitim hizmetleri vermektedir. Eğitim hizmetlerinin içeriğinde, kabin ekibi eğitimi, uçak tipi eğitimi, tehlikeli madde eğitimi ve uçuş ekibine yönelik yönetim eğitimleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 itibarıyla, Şirket'in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıda belirtilmektedir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Esas Holding A.Ş. ("Esas Holding")	%62,91	%62,92
Halka açık kısım	%34,53	%34,51
Sabancı Ailesi Üyeleri	%2,56	%2,57
Toplam	%100,00	%100,00

18-19 Nisan 2013 tarihinde gerçekleşen talep toplama sonrasında, Şirket payları 26 Nisan 2013 tarihinden itibaren Borsa İstanbul'da işlem görmeye başlamıştır.

Finansal durum tablosu tarihi itibarıyla Grup'un tam zamanlı çalışan sayısı 5.621 kişidir (31 Aralık 2017: 5.337). Yönetim merkezi Aeropark Yenişehir Mah. Osmanlı Bulvarı No: 11/A Kurtköy-Pendik İstanbul'dur.

Grup'un Bağlı Ortaklıkları

IHY İzmir Havayolları A.Ş.

IHY İzmir Havayolları A.Ş. ("İzair") faaliyetlerine İzmir Adnan Menderes Havalimanı'ndan iç ve dış hat uçuşlar gerçekleştirmek üzere 2006 yılında başlamıştır. İzair, Şirket'e kapasite tedarik edici olarak hizmet vermektedir. Şirket, 28 Eylül 2010'da İzair'in %72,57 hissesini 18.668.069 TL karşılığında hakim ortağı konumundaki Esas Holding A.Ş.'den ("Esas Holding") satın almıştır. Şirket, İzair'deki hissesini sermaye artırımını yolu ile Haziran 2011'de %96,79'a ve Mart 2012'de de %97,82'ye arttırmıştır. Eylül 2012'de, Şirket İzair'de sahibi bulunduğu hisselerin %46,82'lik kısmını Air Berlin Finance GmbH'ye ("AirBerlin") "AirBerlin Türkiye" anlaşmasının bir parçası olarak satmıştır. Bu kapsamda İzair, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmeye başlanmıştır. İzair ortakları tarafından 27 Mart 2013 tarihinde kabul edilen ve AirBerlin'in rüçhan haklarını kullanmamaya karar verdiği sermaye artırımını sürecinin esas sözleşme onayıyla tamamlanmasının ardından, İzair'in diğer ortaklarının tümünün rüçhan haklarını kullanmaması ve söz konusu sermaye artışının tamamının Pegasus tarafından yapılması sonucunda, Pegasus'un İzair'deki payı %69,12'ye yükselmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un Bağlı Ortaklıkları (devamı)

IHY İzmir Havayolları A.Ş. (devamı)

27 Mart 2013 tarihli sermaye artırım ve İZAIR ana sözleşme değişiklikleri çerçevesinde Şirket tarafından AirBerlin'e ayrıca bir alım hakkı tanınmıştır. Söz konusu alım hakkı AirBerlin'e İZAIR'in Tarifeli İşletme Ruhsat tarihi olan 14 Kasım 2013 tarihinden itibaren bir yıl içerisinde İZAIR'deki pay oranını 27 Mart 2013 tarihli sermaye artırım öncesindeki seviyeye çıkaracak adette payı Şirket'ten satın alma hakkı vermiştir. Bununla birlikte Şirket ile AirBerlin arasındaki anlaşma gereği AirBerlin'in alım hakkını kullanma kararını bildirim tarihi olan 14 Ağustos 2014 tarihi itibarıyla, AirBerlin tarafından alım hakkı kullanımına ilişkin bildirimde bulunulmamıştır.

15 Haziran 2017 tarihi itibarıyla, Şirket ile bağlı ortaklık İZAIR'in pay sahiplerinden Air Berlin plc ("Air Berlin") arasında Air Berlin'in elinde bulunan ve İZAIR sermayesinin %29,51'ine tekabül eden toplam 1.755.683.263 adet (A), (B) ve (C) Grubu payın 1,2 milyon Avro alım bedeli karşılığında Şirket tarafından devralınması konusunda anlaşma sağlanmıştır ve pay devri gerçekleşmiştir. İşlem neticesinde Şirket ile Air Berlin arasında İZAIR'deki ortaklığa ve detayları Şirket'in 26 Nisan 2013 tarihli pay izahnamesinde yer alan "Air Berlin Türkiye Projesi"ne yönelik anlaşmaları nihai olarak sona ermiş ve Şirket'in İZAIR'deki pay sahipliği oranı %98,63'e yükselmiştir.

Grup, bu kapsamda İZAIR'i bağlı ortaklık olarak sınıflandırarak 1 Nisan 2013 itibarıyla tam konsolidasyon kapsamına almıştır.

4 Eylül 2018 tarihli birleşme bildirimini takiben, 8 Kasım 2018 tarihinde Sermaye Piyasası Kurulu tarafından verilen onay ile Şirket ile %98,63 oranında hissedarı olduğu 59.500.000 TL sermayeli İZAIR, bütün aktif ve pasifi ile birlikte "devir alan" sıfatıyla Şirket ile kolaylaştırılmış usulde birleşmiştir.

Air Company "Air Manas" LLC

Air Company "Air Manas" LLC ("Air Manas"), 27 Ekim 2006 yılında Kırgızistan'da limited şirket olarak kurulmuş bir şirkettir. Grup 2012 yılı Ağustos ayında Air Manas'ın %49'una ortak olmuştur ve Air Manas'ın kontrolünü devralmıştır. Air Manas'ın kalan hisseleri Kırgızistan vatandaşlarına aittir. Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesi'nden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmektedir. Grup, Kırgızistan'da Air Manas altında iç hat ve dış hat seferleri düzenlemektedir.

Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.

Grup, 13 Mayıs 2016 tarihinde İstanbul'da uçuş simülörü teknik destek ve bakım faaliyetleri için Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.'yi ("PHT") kurmuştur. Grup %100 oranı ile sahip olduğu PHT'yi bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup'un Ortak Yönetime Tabi Ortaklıkları ve İştirakleri

Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.

Grup, Ekim 2010'da, uçuş simülatörü üretimi ve pazarlaması yapan, Hollanda'da kurulmuş SIM Industries B.V. ile müşterek yönetime tabi ortaklık olarak Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.'yi ("PUEM") kurmuştur. PUEM, bir adet Boeing 737-800 "next generation" uçuş simülatörüne sahiptir ve faaliyetlerine Ocak 2011'de İstanbul'da başlamıştır. Grup %49,40 pay oranı ile sahip olduğu PUEM'i iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. ("Hitit Bilgisayar") 1994 yılında kurulmuş olup, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla ilişkili şirketi olan Hitit Yazılım A.Ş. ile birleşmiştir. Şirket'in faaliyet konusu, havayolu ve seyahat şirketleri ile havalimanları için yazılım çözümleri geliştirmek, bunların hizmet olarak sunulması ile ilgili faaliyetleri, işletim servisini ve satışını yapmaktır. Grup, Hitit Bilgisayar'ın %40 hissesini Mart 2015'te satın almış ve iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermeye başlamıştır.

Grup, alım işlemleri sırasında Hitit Bilgisayar sermayesinin %10'unu temsil eden, ilave (B) Grubu nama yazılı paya ilişkin 1.500.000 ABD Doları mukabilinde elde etmiş olduğu alım hakkını, 30 Mayıs 2016 tarihinde 4.409.850 TL karşılığı tutarı ödeyerek kullanmıştır. Grup %50 pay oranı ile sahip olduğu Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.'yi iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

Finansal Tabloların Onaylanması

31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 4 Mart 2019 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul'un finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

TMS'ye Uygunluk Beyanı

İlişikteki finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu'nun ("SPK") 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Seri II, 14.1 No'lu "Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği" ("Tebliğ") hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ("KGK") tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları ("TMS") esas alınmıştır.

Şirket ve Türkiye'de yerleşik bağlı ortaklıkları, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu ("TTK") ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

TMS'ye Uygunluk Beyanı (devamı)

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette bulundukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar. Ayrıca finansal tablolar ve dipnotlar SPK tarafından 7 Haziran 2013 tarihli duyuru ile açıklanan formatlara uygun olarak sunulmuştur.

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilen finansal enstrümanlar dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları'na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

Kullanılan Para Birimi

Şirket'in gelir ve operasyonel maliyetleri incelendiğinde herhangi bir para biriminin açık bir biçimde öne çıkmamasına rağmen, ana operasyonu olan tarifeli uçuş gelirlerinin önemli bir kısmının Avrupa uçuşlarından oluşması, Şirket finansal borçlarında Avro'nun önemli ağırlığı olması ve Şirket yönetiminin, yönetsel karar almasını sağlayan yönetim raporlaması ve bütçesinin Avro para biriminden hazırlanması nedenleri ile Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro olarak belirlenmiştir. Şirket ve bağlı ortaklıklarının, Air Manas dışında fonksiyonel para birimi Avro'dur. Air Manas'ın fonksiyonel para birimi ABD Doları'dır.

Yasal kayıtlarını fonksiyonel para birimi dışında bir para biriminde tutulması durumunda, finansal tablolar öncelikli olarak fonksiyonel para birimine çevrilmekte, ardından ise Grup'un sunum para birimi olan TL'ye geri çevrilmektedir. Türkiye'deki şirketler için, yasal kayıtların tutulduğu TL'den fonksiyonel para birimi olan Avro'ya aşağıda açıklanan esaslar çerçevesinde çevrim yapılmıştır;

- Parasal olan aktif ve pasif hesaplar, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan T.C. Merkez Bankası ("TCMB") döviz alış kuru ile fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Parasal olmayan kalemler ise işlem tarihinde geçerli TCMB döviz alış kurları ile fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Gelir tablosu hesapları, amortisman giderleri hariç, işlem tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Sermaye tarihsel maliyetlere göre takip edilmiştir.

Yukarıdaki çevrimler sonucu oluşan çevrim farkları kar veya zarar tablosunda finansman gelirleri/giderleri hesap grubu altında kaydedilmiştir.

TMS 21 ("Kur Değişimlerinin Etkileri") kapsamında finansal tablolar fonksiyonel para birimi Avro'dan ve ABD Doları'ndan TL'ye aşağıda belirtilen şekilde çevrilmiştir:

- Aktif ve pasif kalemler, bilanço tarihi itibarıyla TCMB döviz alış kurlarıyla çevrilmiştir; 31 Aralık 2018: 1 Avro (€) = 6,0280 TL, 1 ABD Doları (\$) = 5,2609 TL (31 Aralık 2017: 1 Avro (€) = 4,5155 TL, 1 ABD Doları (\$) = 3,7719 TL).
- Gelir ve gider kalemleri ilgili işlem tarihindeki kayıtlı kurlar kullanılarak Avro'dan TL'ye ve TCMB döviz alış kuru ortalamaları kullanılarak ABD Doları'ndan TL'ye çevrilmiştir.

Yukarıda bahsedilen çevrimlerden kaynaklanan çevrim farkı karları veya zararları özsermayenin altında yabancı para çevrim farkları hesabında gösterilmiştir. Şirket'in sermaye hesabı, nominal sermaye tutarı üzerinden gösterilmiş, diğer tüm özsermaye kalemleri tarihi TL değerlerinden tutulup, oluşan tüm farklar yabancı para çevrim farkları hesabında muhasebeleştirilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır Grup, cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlaması açısından önceki dönem finansal tablolarında bazı sınıflamalar yapmıştır. Yapılan sınıflamaların önceki dönem özkaynaklarına ve net dönem karı/(zararına) bir etkisi bulunmamaktadır. Sınıflamaların niteliği, nedeni ve tutarları aşağıda açıklanmıştır:

- Finansal tablolarda, 31 Aralık 2017 döneminde ticari borçlar altında gösterilen 12.336.742 TL, peşin ödenmiş giderlere netlenerek sunulmuştur.

Konsolidasyona İlişkin Esaslar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, Şirket'in bağlı ortaklıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

<u>Şirket ünvanı</u>	<u>Ana faaliyet konusu</u>	<u>Grup'un sermayedeki pay oranı</u>		<u>Şirketin ve faaliyetin yeri</u>
		<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	
Air Manas (*)	Havayolu			
	Taşımacılığı	%49	%49	Kırgızistan
PHT	Simülatör Teknik			
	Destek ve Bakım	%100	%100	Türkiye
İzair(**)	Havayolu			
	Taşımacılığı	-	%99	Türkiye

(*) Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesinden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmektedir.

(**) Şirket, 17 Aralık 2018 tarihinde İzair ile birleşmiştir.

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket'in aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması; ve
- getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Şirket yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Şirket'in yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığının değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur:

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyona İlişkin Esaslar (devamı)

- Şirket'in sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Şirket ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar; ve
- Şirket'in karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Şirket'in bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilir.

Grup'un Mevcut Bağlı Ortaklığının Sermaye Payındaki Değişiklikler

Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır. Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Paylar

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla iştirak ve iş ortaklıkları ile ortaklık oranları gösterilmiştir:

<u>Şirket ünvanı</u>	<u>Ana faaliyet konusu</u>	<u>Grup'un sermayedeki pay oranı</u>		<u>Şirketin ve faaliyetin yeri</u>
		<u>31 Aralık 2018</u>	<u>31 Aralık 2017</u>	
Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş. ("PUEM")	Simülasyonla Eğitim	%49	%49	Türkiye
Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. ("Hitit Bilgisayar")	Bilişim Sistemleri Çözümleri	%50	%50	Türkiye

İştirak Grup'un önemli derecede etkide bulunduğu işletmedir. Önemli derecede etkinlik, bir işletmenin finansal ve operasyonel politikalarına ilişkin kararlarına münferiden veya müştereken kontrol yetkisi olmaksızın katılma gücünün olmasıdır.

İş ortaklığı, bir düzenlemede müşterek kontrolü olan tarafların, ortak düzenlemedeki net varlıklara ilişkin haklarının olduğu ortak bir girişimdir. Müşterek kontrol, bir ekonomik faaliyet üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrolün, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların, kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda var olduğu kabul edilir.

Ekteki finansal tablolarda iştiraklerin veya iş ortaklıklarının faaliyet sonuçları ile varlık ve yükümlülükleri, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda iştirakler veya iş ortaklıkları, maliyet bedelinin iştirakin veya iş ortaklığının net varlıklarındaki alım sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan, iştirakte veya iş ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İştirakin veya iş ortaklığının, Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz. İlave zarar ayrılması ancak Grup'un yasal veya zımni kabulden doğan yükümlülüğe maruz kalmış olması ya da iştirak veya iş ortaklığı adına ödemeler yapmış olması halinde söz konusudur.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler

Grup'un ekteki konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında 1 Ocak 2018 tarihinde başlayan hesap dönemlerinde geçerli olan veya Grup'un erken uyguladığı yeni muhasebe standart ve yorumları ve yeni işlem ve uygulamalara ilişkin muhasebe politikaları dışında 31 Aralık 2017 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan muhasebe politikaları, sunum ve hesaplama prensipleri kullanılmıştır.

1 Ocak 2018 tarihinde başlayan hesap döneminde ilk defa uygulanan en önemli muhasebe değişiklikleri, TFRS 9 Finansal Araçlar ve TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standartları olmuştur.

a) TFRS 9 ve TFRS 15'in konsolide finansal tablolara etkileri

Grup, TFRS 9 ve TFRS 15 standartlarını 1 Ocak 2018 tarihinde ilk defa uygulamanın kümülatif etkisiyle geriye dönük olarak uygulamıştır. İlk defa uygulama sonucu oluşan kümülatif etki fark düzeltmesi olarak 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar karları içerisinde muhasebeleştirilmiş olup, önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir.

TFRS 9 ve TFRS 15' in uygulamasının 31 Aralık 2018 tarihli konsolide finansal durum tablosu ve aynı tarihte sona eren yıla ait konsolide kar veya zarar tablosuna etkileri aşağıda sunulmuştur. Standartların uygulamasının konsolide diğer kapsamlı gelir tablosu ve konsolide nakit akış tablosuna önemli etkisi bulunmamaktadır.

(i) Konsolide Finansal Durum Tablosu

	31 Aralık 2018	TFRS 9 Etkileri	TFRS 15 Etkileri	31 Aralık 2018 (etkiler hariç)
Dönen varlıklar	4.412.080.391	(12.048.446)	-	4.424.128.837
Nakit ve nakit benzerleri	2.741.044.971	(10.556.562)	-	2.751.601.533
Ticari alacaklar	235.514.142	(1.491.884)	-	237.006.026
<i>İlişkili taraflardan ticari alacaklar</i>	-	-	-	-
<i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>	235.514.142	(1.491.884)	-	237.006.026
Diğer alacaklar	479.758.270	-	-	479.758.270
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	1.580.011	-	-	1.580.011
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	478.178.259	-	-	478.178.259
Türev araçlar	3.134.337	-	-	3.134.337
Stoklar	58.182.322	-	-	58.182.322
Peşin ödenmiş giderler	847.933.762	-	-	847.933.762
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	5.954.024	-	-	5.954.024
Diğer dönen varlıklar	40.558.563	-	-	40.558.563
Satış amaçlı sınıflandırılan duran varlıklar				
Duran varlıklar	9.252.807.145	-	-	9.252.807.145
Diğer alacaklar	72.613.409	-	-	72.613.409
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	-	-	-	-
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	72.613.409	-	-	72.613.409
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	39.797.114	-	-	39.797.114
Maddi duran varlıklar	8.248.203.635	-	-	8.248.203.635
Maddi olmayan duran varlıklar	46.859.897	-	-	46.859.897
Peşin ödenmiş giderler	845.333.090	-	-	845.333.090
TOPLAM VARLIKLAR	13.664.887.536	(12.048.446)	-	13.676.935.982

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

a) TFRS 9 ve TFRS 15'in konsolide finansal tablolara etkileri (devamı)

(i) Konsolide Finansal Durum Tablosu (devamı)

	31 Aralık 2018	TFRS 9 Etkileri	TFRS 15 Etkileri	31 Aralık 2018 (etkiler hariç)
Kısa vadeli yükümlülükler	3.554.371.119	-	-	3.554.371.119
Kısa vadeli borçlanmalar	797.815.861	-	-	797.815.861
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	659.409.925	-	-	659.409.925
Ticari borçlar	583.526.242	-	-	583.526.242
<i>İlişkili taraflara ticari borçlar</i>	<i>1.158.564</i>	-	-	<i>1.158.564</i>
<i>İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar</i>	<i>582.367.678</i>	-	-	<i>582.367.678</i>
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	25.641.632	-	-	25.641.632
Diğer borçlar	24.170.136	-	-	24.170.136
<i>İlişkili taraflara diğer borçlar</i>	<i>-</i>	-	-	<i>-</i>
<i>İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar</i>	<i>24.170.136</i>	-	-	<i>24.170.136</i>
Türev araçlar	189.722.017	-	-	189.722.017
Ertelenmiş gelirler	740.526.677	-	-	740.526.677
Cari dönem vergisiyle ilgili borçlar	-	-	-	-
Kısa vadeli karşılıklar	508.251.575	-	-	508.251.575
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar</i>	<i>79.419.630</i>	-	-	<i>79.419.630</i>
<i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>	<i>428.831.945</i>	-	-	<i>428.831.945</i>
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	25.307.054	-	-	25.307.054
Uzun vadeli yükümlülükler	6.395.068.769	(2.409.689)	-	6.397.478.458
Uzun vadeli borçlanmalar	5.064.858.596	-	-	5.064.858.596
Türev araçlar	104.993.760	-	-	104.993.760
Ertelenmiş gelirler	121.994.007	-	-	121.994.007
Uzun vadeli karşılıklar	624.090.226	-	-	624.090.226
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar</i>	<i>25.019.690</i>	-	-	<i>25.019.690</i>
<i>Diğer uzun vadeli karşılıklar</i>	<i>599.070.536</i>	-	-	<i>599.070.536</i>
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	479.132.180	(2.409.689)	-	481.541.869
ÖZKAYNAKLAR	3.715.447.648	(9.638.757)	-	3.725.086.405
Ana ortaklığa ait özkaynaklar	3.753.058.255	(9.638.757)	-	3.762.697.012
Odenmiş sermaye	102.299.707	-	-	102.299.707
Paylara ilişkin primler	455.687.025	-	-	455.687.025
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	31.729.006	-	-	31.729.006
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	(2.132.417)	-	-	(2.132.417)
Yabancı para çevrim farkları	2.131.817.567	-	-	2.131.817.567
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler				
Yabancı para çevrim farkları	(89.760.549)	-	-	(89.760.549)
Riskten korunma (kayıpları) / kazançları	(221.159.956)	-	-	(221.159.956)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	5.016.306	-	-	5.016.306
Geçmiş yıllar karları	832.182.941	(6.870.676)	(18.756.002)	857.809.619
Net dönem karı	507.378.625	(2.768.081)	18.756.002	491.390.704
Kontrol gücü olmayan paylar	(37.610.607)	-	-	(37.610.607)
TOPLAM KAYNAKLAR	13.664.887.536	(12.048.446)	-	13.676.935.982

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

a) TFRS 9 ve TFRS 15'in konsolide finansal tablolara etkileri (devamı)

(ii) Konsolide Kar veya Zarar ve Diğer Kapsamlı Gelir Tablosu

	31 Aralık 2018	TFRS 9 Etkileri	TFRS 15 Etkileri	31 Aralık 2018 (etkiler hariç)
Kar veya zarar kısmı				
Hasılat	8.296.736.033	-	24.046.157	8.272.689.876
Satışların maliyeti (-)	(7.033.557.877)	-	-	(7.033.557.877)
Brüt kar	1.263.178.156	-	24.046.157	1.239.131.999
Genel yönetim giderleri (-)	(220.112.714)	-	-	(220.112.714)
Pazarlama giderleri (-)	(225.652.168)	-	-	(225.652.168)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	39.751.010	-	-	39.751.010
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(65.442.710)	(3.460.101)	-	(61.982.609)
Esas faaliyet karı	791.721.574	(3.460.101)	24.046.157	771.135.518
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	23.047.488	-	-	23.047.488
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	-	-	-	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	8.445.804	-	-	8.445.804
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	823.214.866	(3.460.101)	24.046.157	802.628.810
Finansman gelirleri	123.684.898	-	-	123.684.898
Finansman giderleri (-)	(404.633.918)	-	-	(404.633.918)
Vergi öncesi karı	542.265.846	(3.460.101)	24.046.157	521.679.790
Vergi gideri	(40.148.831)	692.020	(5.290.155)	(34.858.676)
Dönem vergi gideri	(24.579.806)	-	-	(24.579.806)
Ertelenmiş vergi gideri	(15.569.025)	692.020	(5.290.155)	(10.970.890)
Dönem karı	502.117.015	(2.768.081)	18.756.002	486.821.114
Dönem karının dağılımı				
Kontrol gücü olmayan paylar	(5.261.610)	-	-	(5.261.610)
Ana ortaklık payları	507.378.625	(2.768.081)	18.756.002	491.390.704
	502.117.015	(2.768.081)	18.756.002	486.129.094
Pay başına kazanç (TL)	4,96	(0,03)	0,18	4,81
Diğer kapsamlı gelir kısmı				
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılmayacaklar				
Yabancı para çevrim farkları	1.052.766.584	-	-	1.052.766.584
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar				
Yabancı para çevrim farkları	(54.726.766)	-	-	(54.726.766)
Nakit akış riskinden korunma (kayıpları) / kazançları	(315.699.027)	-	-	(315.699.027)
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	70.777.792	-	-	70.777.792
Diğer kapsamlı gelir	754.291.398	-	-	754.291.398
Toplam kapsamlı gelir	1.256.408.413	(2.768.081)	18.756.002	1.240.420.492
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı				
Kontrol gücü olmayan paylar	(14.155.050)	-	-	(14.155.050)
Ana ortaklık payları	1.270.563.463	(2.768.081)	18.756.002	1.254.575.542
	1.256.408.413	(2.768.081)	18.756.002	1.240.420.492

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

a) TFRS 9 ve TFRS 15'in konsolide finansal tablolara etkileri (devamı)

(iii) TFRS 9 ve TFRS 15 geçmiş yıllar karları – Etkiler

TFRS 9 Finansal Araçlar standardının uygulanmasının Grup'un 1 Ocak 2018 tarihli geçmiş yıllar karları üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018
Geçmiş yıllar karları – 1 Ocak 2018 – (TFRS 9 etkileri hariç)	355.561.802
Nakit ve nakit benzerleri değer düşüklüğü karşılığı	(7.646.233)
Ticari alacaklar değer düşüklüğü karşılığı	(942.113)
Ertelenmiş vergi etkisi	1.717.669
TFRS 9 uyarınca geçmiş yıl düzeltmelerinin toplam etkisi	(6.870.677)
Geçmiş yıllar karları – 1 Ocak 2018 – (TFRS 9 ve TFRS 15 etkileri dahil)	329.935.123

TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat standardının uygulanmasının Grup'un 1 Ocak 2018 tarihli geçmiş yıllar karları üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2018
Geçmiş yıllar karları – 1 Ocak 2018 – (TFRS 15 etkileri hariç)	355.561.802
Yolcu taşıma hizmetinden farklı bir hizmet olarak kabul edilmeyen hizmetlerin etkisi	(24.046.156)
Ertelenmiş vergi etkisi	5.290.154
TFRS 15 uyarınca geçmiş yıl düzeltmelerinin toplam etkisi	(18.756.002)
Geçmiş yıllar karları – 1 Ocak 2018 – (TFRS 9 ve TFRS 15 etkileri dahil)	329.935.123

b) Uygulanan Muhasebe Politikaları

(i) TFRS 9 Finansal Araçlar Standardı

Grup, TFRS 9'u 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ilk defa uygulanmasının kümülatif etkisiyle geriye dönük olarak uygulamış, oluşan kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihini kapsayan yıllık raporlama dönemine ilişkin geçmiş yıllar karları hesabının açılış bakiyesinde fark düzeltmesi olarak konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirip, geçmiş dönem karşılaştırmalı konsolide finansal tablolarda bir düzeltme yapılmamıştır.

Grup, beklenen kredi zararları modeline göre nakit ve nakit benzerleri ile ticari alacakları için değer düşüklüğü karşılığı ayırmaktadır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

b) Uygulanan Muhasebe Politikaları(devamı)

(ii) TFRS 15 Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı

TFRS 15, 9 Eylül 2016 tarihinde yayımlanmış; bu çerçevede, müşteri sözleşmelerinden doğan hasılatı düzenleyecek beş aşamalı bir model oluşturulmuştur. TFRS 15 kapsamında hasılat, bir işletmenin bir müşteriye ürün veya hizmet sunumu karşılığındaki edinimi dikkate alarak hesaplanmaktadır.

Yeni standart, mevcut TFRS'nin Hasılat ile ilgili tüm standart ve yorumlarının gerekliliklerinin yerine geçmiştir. Grup, TFRS 15'i 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ilk defa uygulanmasının kümülatif etkisiyle geriye dönük olarak uygulamış, oluşan kümülatif etkiyi ilk uygulama tarihini kapsayan yıllık raporlama dönemine ilişkin geçmiş yıllar karları hesabının açılış bakiyesinde fark düzeltmesi olarak konsolide finansal tablolarında muhasebeleştirip, geçmiş dönem karşılaştırmalı konsolide finansal tablolarda bir düzeltme yapılmamıştır.

Grup, iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden gelir elde etmektedir. Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülür ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan alacak tutarını ifade eder. Gelirler içinde önemli finansman bileşeni olmadığı değerlendirilmiştir. Gelirler aşağıdaki gibi muhasebeleştirilmektedir:

- Tarifeli yolcu taşıma ve charter gelirleri taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak finansal durum tablosu tarihi itibarıyla henüz kullanılmayan biletler, geçerliliğini kaybedecek önemli miktarda bilet olmayacağı kabulü ile, yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir.
- Kargo gelirleri ve eğitim gelirleri ilgili hizmet verildiğinde gelir olarak kaydedilir.
- Yan gelirler, ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir.
- Yolcu hizmet ücreti, satış hizmetini gerçekleştirmek amacıyla bilet fiyatı üzerine eklenen bir ücrettir. TFRS 15 uygulaması öncesinde bilet satıldığı anda gelir olarak kaydedilmekte olan yolcu hizmet ücreti, taşıma hizmetinden farklı bir performans yükümlülüğü olarak değerlendirilmediği için, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmeye başlanmıştır.

2.3 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup, cari dönem içerisinde muhasebe tahminlerinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2018 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

(a) 2018 yılından itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 9	<i>Finansal Araçlar</i>
TFRS 15	<i>Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat</i>
TFRS 10 ve TMS 28 (Değişiklikler)	<i>Yatırımcı ile İştirak veya İş Ortaklığı Arasındaki Varlık Satışları veya Ayni Sermaye Katkıları</i>
TFRS 2 (Değişiklikler)	<i>Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırılması ve Ölçülmesi</i>
TFRS Yorum 22	<i>Yabancı Para İşlemleri ve Avans Bedeli¹</i>
TMS 40 (Değişiklikler)	<i>Yatırım Amaçlı Gayrimenkulün Transferi¹</i>
2014-2016 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>TFRS 1, TMS 28</i>

TFRS 9 Finansal Araçlar

KGK, Ocak 2017'de TFRS 9 Finansal Araçlar'ı nihai haliyle yayınlamıştır. TFRS 9 finansal araçlar muhasebeleştirme projesinin üç yönünü: sınıflandırma ve ölçme, değer düşüklüğü ve finansal riskten korunma muhasebesini bir araya getirmektedir. TFRS 9 finansal varlıkların içinde yönetildikleri iş modelini ve nakit akım özelliklerini yansıtan akılcı, tek bir sınıflama ve ölçüm yaklaşımına dayanmaktadır. Bunun üzerine, kredi kayıplarının daha zamanlı muhasebeleştirilebilmesini sağlayacak ileriye yönelik bir 'beklenen kredi kaybı' modeli ile değer düşüklüğü muhasebesine tabi olan tüm finansal araçlara uygulanabilen tek bir model kurulmuştur. Buna ek olarak, TFRS 9, banka ve diğer işletmelerin, finansal borçlarını gerçeğe uygun değeri ile ölçme opsiyonunu seçtikleri durumlarda, kendi kredi değerliliklerindeki düşüşe bağlı olarak finansal borcun gerçeğe uygun değerindeki azalmadan dolayı kar veya zarar tablosunda gelir kaydetmeleri sonucunu doğuran "kendi kredi riski" denilen konuyu ele almaktadır. Standart ayrıca, risk yönetimi ekonomisini muhasebe uygulamaları ile daha iyi ilişkilendirebilmek için geliştirilmiş bir finansal riskten korunma modeli içermektedir. TFRS 9, 1 Ocak 2018 veya sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Grup, söz konusu standardı modifiye edilmiş geriye dönük yöntem ile uygulamıştır ve finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri Not 2.2'de açıklanmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

(a) 2018 yılından itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TRFS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat

KGK Eylül 2016'da TFRS 15 Müşterilerle Yapılan Sözleşmelerden Doğan Hasılat standardını yayınlamıştır. Yayımlanan bu standart, UMSK'nın Nisan 2016'da UFRS 15'e açıklık getirmek için yaptığı değişiklikleri de içermektedir. Standarttaki yeni beş aşamalı model, hasılatın muhasebeleştirme ve ölçüm ile ilgili gereklilikleri açıklamaktadır. Standart, müşterilerle yapılan sözleşmelerden doğan hasılatın uygulanacak olup bir işletmenin olağan faaliyetleri ile ilgili olmayan bazı finansal olmayan varlıkların (örneğin maddi duran varlık çıkışları) satışının muhasebeleştirilip ölçülmesi için model oluşturmaktadır. TFRS 15'in uygulama tarihi 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleridir.

Söz konusu standardı Grup, modifiye edilmiş geriye dönük yöntem ile uygulamıştır ve finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri Not 2.2'de açıklamıştır.

TFRS 10 ve TMS 28: Yatırımcı İşletmenin İştirak veya İş Ortaklığına Yaptığı Varlık Satışları veya Katkıları – Değişiklik

KGK, özkaynak yöntemi ile ilgili devam eden araştırma projesi çıktılarına bağlı olarak değiştirilmek üzere, Aralık 2017'de TFRS 10 ve TMS 28'de yapılan söz konusu değişikliklerin geçerlilik tarihini süresiz olarak ertelemiştir. Ancak, erken uygulamaya halen izin vermektedir. Grup söz konusu değişikliklerin etkilerini, bahsi geçen standartlar nihai halini aldıktan sonra değerlendirecektir.

TFRS 2 Hisse Bazlı Ödeme İşlemlerinin Sınıflandırma ve Ölçümü (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TFRS 2 Hisse Bazlı Ödemeler standardında değişiklikler yayınlamıştır. Değişiklikler, belirli hisse bazlı ödeme işlemlerinin nasıl muhasebeleştirilmesi gerektiği ile ilgili TFRS 2'ye açıklık getirilmesini amaçlamaktadır. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

TFRS Yorum 22 Yabancı Para Cinsinden Yapılan İşlemler ve Avans Bedelleri

KGK'nın 19 Aralık 2017'de yayımladığı bu yorum yabancı para cinsinden alınan veya yapılan avans ödemelerini kapsayan işlemlerin muhasebeleştirilmesi konusuna açıklık getirmektedir. Yorum, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu Yorum 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ileriye dönük olarak uygulanmıştır ve özellikle Grup'un uçak alımları için yaptığı ön ödeme bedelleri üzerinde etkisi olmuştur.

TMS 40 Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller: Yatırım Amaçlı Gayrimenkullerin Transferleri (Değişiklikler)

KGK Aralık 2017'de, TMS 40 "Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller" standardında değişiklik yayınlamıştır. Değişiklikler, 1 Ocak 2018 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanmaktadır. Söz konusu değişiklikler Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmamıştır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

(b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

Grup henüz yürürlüğe girmemiş aşağıdaki standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen aşağıdaki değişiklik ve yorumları henüz uygulamamıştır:

TFRS 16	<i>Kiralamalar¹</i>
TMS 28 (Değişiklikler)	<i>İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar¹</i>
TFRS Yorum 23	<i>Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler</i>

¹ 1 Ocak 2019 tarihinden sonra başlayan hesap dönemlerinden itibaren geçerlidir.

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" (TFRS 16) standardı faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir ve erken uygulamaya izin verilmektedir.

Kiracılar, bu standardı kısa vadeli kiralamalara (kira süresi 12 ay ve daha kısa olan kiralamalar) veya dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalara (örneğin kişisel bilgisayarlar, bazı ofis ekipmanları, vb.) uygulamama istisnasına sahiptir. Kiralamanın fiilen başladığı tarihte kiracı, kira yükümlülüğünü o tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçer (kiralama yükümlülüğü) ve aynı tarih itibarıyla ilgili kullanım hakkı varlığını da kayıtlarına alarak kira süresi boyunca amortismanına tabi tutar. Kira ödemeleri, kiralamadaki zımî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda, bu oran kullanılarak iskonto edilir. Kiracı, bu oranın kolaylıkla belirlenememesi durumunda, kiracının alternatif borçlanma faiz oranını kullanır. Kiracı, kiralama yükümlülüğü üzerindeki faiz gideri ile kullanım hakkı varlığının amortisman giderini ayrı olarak kaydetmelidir.

Kiracının, belirli olayların gerçekleşmesi halinde kiralama yükümlülüğünü yeniden ölçmesi söz konusu olacaktır (örneğin kiralama süresindeki değişiklikler, ileriye dönük kira ödemelerinin belirli bir endeks veya orandaki değişimler nedeniyle değişikliğe uğraması, vb.). Bu durumda kiracı, kiralama yükümlülüğünün yeniden ölçüm etkisini kullanım hakkı varlığı üzerinde bir düzeltme olarak kaydedecektir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

(b) Henüz yürürlüğe girmemiş standartlar ile mevcut önceki standartlara getirilen değişiklikler ve yorumlar (devamı)

TFRS 16 Kiralama İşlemleri(devamı)

TFRS 16'ya geçiş:

Grup, standardın finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir, ancak yapılan ön analizlere ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

Grup, TFRS 16'yı kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile uygulamayı planlamaktadır. Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemlerini uygulayarak kiralama olarak tanımladığı operasyonel uçak kiralama sözleşmeleri ile havacılık ve bilet satış faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla terminal içerisinde bulunan hizmet binaları, araziler, otopark ve dolum alanları, taşımacılığını yaptığı yolcuların bagaj ve kargoların depolanması amacıyla kullanılan sundurmalar, ofis ve depo kira sözleşmelerinde bu Standardı uygulamayı tercih edecektir.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmayı planlamaktadır. Grup'un ofis ekipman kiralamaları (kişisel bilgisayarlar, fotokopi makinaları gibi) düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmektedir.

TFRS 16'ya geçiş ile Grup'un maddi duran varlıklarında ve kiralama yükümlülüklerinde önemli tutarda artış olması beklenmektedir. Geçiş ile beraber 31 Aralık 2018 tarihli finansal durum tablosunda varlıkların yaklaşık %12-14, kaynakların ise yaklaşık %13-15 aralığında artış göstereceği beklenmektedir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

İlişkili Taraflar

İlişkili taraflar, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (raporlayan işletme) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır: Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem; raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Hasılat

Grup, iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden gelir elde etmektedir. Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülür ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan alacak tutarını ifade eder. Gelirler aşağıdaki gibi muhasebeleştirilmektedir:

- Tarifeli yolcu taşıma ve charter gelirleri taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak bilanço tarihi itibarıyla henüz kullanılmayan tüm biletler, geçerliliğini kaybedecek önemli miktarda bilet olmayacağı kabulü ile, yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir.
- Kargo gelirleri ve eğitim gelirleri ilgili hizmet verildiğinde gelir olarak kaydedilir.
- Yan gelirler, ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir.
- Yolcu hizmet ücreti, satış hizmetini gerçekleştirmek amacıyla bilet fiyatı üzerine eklenen bir ücrettir. TFRS 15 uygulaması öncesinde bilet satıldığı anda gelir olarak kaydedilmekte olan yolcu hizmet ücreti, taşıma hizmetinden farklı bir performans yükümlülüğü olarak değerlendirilmediği için, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmeye başlanmıştır.

Grup, bilet fiyatı içinde yolculardan tahsil edilerek ilgili devlet kurumlarına ödenen havaalanı vergisi açısından kendisini vekil olarak değerlendirmiş ve söz konusu vergileri hasılat bedeline dahil etmemiştir. Bu değerlendirmede en önemli faktör, verginin muhatabının Şirket değil, yolcu olmasıdır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Grup aynı zamanda faiz geliri elde etmektedir. Faiz gelirleri etkin faiz oranı üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre kaydedilmektedir.

Pegasus Kart ve Pegasus Plus Sadakat Programı

Pegasus Kart ve Pegasus Plus, müşteri sadakat programlarıdır. Kart sahipleri Pegasus Kart ve Pegasus Plus ile yaptıkları bilet ve/veya bilet dışı alımlardan "Uçuş Puanı" kazanmaktadırlar.

Uçuş puanları bilet alımı yolu ile kazanıldığında, Pegasus tarafından uçuş puanı verilmekte olup, kazanılan uçuş puanları satış işleminin ayrı bir parçası olarak tanımlanıp gerçeğe uygun değeri ile gösterilmektedir. Başlangıçta "Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri" olarak kaydedilen puanlar, kullanıldıkça gelir olarak kaydedilmektedir. 50 Uçuş Puanı = 1 TL değerinde olduğu için puanların nominal değeri gerçeğe uygun değerlerini yansıtmaktadır. Uçuş Puanları, bilet ücretini öderken minimum 10 TL (500 Uçuş Puanı) olarak kullanılabilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Pegasus Kart ve Pegasus Plus Sadakat Programı (devamı)

Uçuş puanları bilet harici alımlardan kazanıldığında ise, ilgili puanların maliyeti banka tarafından Grup'a ödenmesi sureti ile fonlanmaktadır. Grup elde ettiği bu geliri ertelemekte ve "Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri" olarak kaydedip kullanıldıkça kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirmektedir. Uçuş puanları, iki yıl için geçerli olup ikinci takvim yılının son gününde geçerliliğini yitirmektedir. Kullanılmamış uçuş puanlarının ne kadarının kullanılmadan geçersiz kalacağı istatistiki kullanım oranlarına göre belirlenip, gelir kaydedilmektedirler.

Stoklar

Stoklar; sarflar, teknik malzeme, ikram satış stokları ve diğer stoklardan oluşmaktadır ve maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerin düşük olanı ile değerlendirilmektedir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Maddi duran varlıklar hurda değerleri düşüldükten sonra beklenen faydalı ömürlerine göre amortismanla tabi tutulur. Beklenen faydalı ömür, hurda değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, edinilen uçakların maliyetini, gövde ve motorların süreli değişecek parçalarına ve mevcut bakım durumunun hizmet potansiyeline göre dağıtmaktadır. Bu dağıtılan maliyetler, bir sonraki büyük bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortismanla tabi tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortismanla tabi tutulmaktadır.

Önemli değere sahip tüm komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar ayrı olarak muhasebeleştirilir ve tahmini faydalı ömürleri üzerinden amortismanla tabi tutulur.

Finansal kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanı ile sahip olunan maddi duran varlıklarla aynı şekilde amortismanla tabi tutulur.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırlı ömre sahip olanlar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir. Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırsız ömre sahip olanlar maliyet değerlerinden birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler.

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir. Satın alınan bilgisayar yazılımlarının faydalı ömrü 5 yıldır.

Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır. Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

Finansal Olmayan Varlıklarda Değer Düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak uçak filosunu bir bütün olarak belirlemiştir. Geri kazanılabilir tutarın belirlenmesinde satış maliyetleri düşülmüş ABD Doları bazında gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanı kullanılmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı uluslararası fiyat referans kataloglarında yer alan ikinci el fiyatlara dayanmaktadır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

Bakım ve Onarım Giderleri ve Faaliyet Kiralamasından Doğan Bakım Alacakları

Sahip olunan ya da finansal kiralama yolu ile edinilmiş uçakların büyük bakım ve bazı motor bakımlarına ilişkin olarak gerçekleşen maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi maddi duran varlıklara ilişkin muhasebe politikalarında anlatılmıştır.

Grup, faaliyet kiralaması altındaki bazı uçakların büyük bakım masraflarına ilişkin olarak "Bakım rezervi" adı altında aylık ek kira ödemektedir. Bakım rezervi, söz konusu faaliyet kiralaması altındaki uçakların gerçekleşmiş uçuş saatleri ve sefer sayıları üzerinden hesaplanır. Bu rezerv ödemeleri, kira süresi boyunca, aylık bazda, bakım giderleri olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kaydedilmektedir. Bununla birlikte, Grup kiralama firması adına büyük bakım masraflarına katıldığı durumlarda, bu masraflara ilişkin giderlerinin ödenmesini talep etmekte ve tahsil edilecek zamana kadar, mutabık kalınan bu tutarı faaliyet kiralaması bakım karşılıkları ön ödeme alacakları olarak kaydetmektedir. Bunlar dışında kalan tüm bakım ve onarım maliyetleri oluştukları anda gider olarak kaydedilmektedir.

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır.

Grup, çeşitli operasyonel kiralama şirketleri ile satın alma hakkını transfer ettiği ve 8 yıllık kira süresi sonunda büyük bakım giderlerini karşılamak zorunda olduğu uçaklarına ilişkin olarak operasyonel kiralama sözleşmeleri yapmıştır. Grup yönetimi, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklar için uygulanan muhasebe politikasına paralel olarak, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamakta ve kira süresi boyunca aylık olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bakım gideri olarak muhasebeleştirmektedir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarına da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari Vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Dönem Cari ve Ertelenmiş Vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kâr veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak bilanço ile ilişkilendirilmeli ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılmalıdır. Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir. Devlettten piyasa faiz oranından düşük bir oranla alınan kredinin faydası, devlet teşviği olarak kabul edilir. Düşük faiz oranının yarattığı fayda, kredinin başlangıçtaki defter değeri ile elde edilen kazanımlar arasındaki fark olarak ölçülür.

Yatırım Teşviği

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Yatırım Teşvik Programı 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile uygulanmaya başlanmıştır.

Yatırım Teşvik Programı'nın amacı, yatırım yapan şirketler tarafından teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç için kurumlar vergisi indirimi sağlamaktır. Bu indirim miktarı toplamının belirlenmesinde Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen "yatırıma katkı oranı" kullanılır. Firmaların teşviklerden faydalanabilmesi için teşvik belgesi almış olması şarttır.

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 38 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 27 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %22 yerine %11). 11 adet uçak için ise uçak yatırım bedeli üzerinden %50 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %90'ıdır (ör: %22 yerine %2,2). Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Kurumlar Vergisi matrahı oluşması sebebiyle yukarıda belirtilen "katkı tutarı" ile ilgili tutarı finansal tablolara yansıtmıştır (Not 13). 31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla ise Kurumlar Vergisi matrahı oluşmaması sebebiyle herhangi bir tutar finansal tablolara yansıtılmamıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Kıdem Tazminatları

Türkiye’de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (TMS 19) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar, önemlilik arz ettikleri dönemlerde diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

Personel Prim Karşılığı

Grup, cari dönem performansını dikkate alan bir yöntemle dayanarak hesaplanan personel prim karşılığını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Grup, bütçe fiili gerçekleşme performansını dikkate alan bir yöntemle dayanarak hesaplanan üst yönetim primi planını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

Kur Değişiminin Etkileri

Grup’un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette bulundukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur.

Grup’un iş yapısının doğal sonucu olarak, fonksiyonel para birim dışındaki para birimlerinde gerçekleştirmiş olduğu işlemler bulunmaktadır. Grup işletmeleri finansal tablolarını hazırlarken fonksiyonel para birimi dışındaki para cinsinden gerçekleşen işlemleri, işlem tarihindeki kurları esas almak suretiyle kaydetmektedir. Bilançoda yer alan dövizde endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak çevrilmiştir. Kur farkları oluştukları dönemde gelir ya da gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilirler.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kiralama - Kiracı Durumunda Grup

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralamayla elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir.

Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan ana para ödemesi olarak ayrılır ve böylelikle borcun geri kalan ana para bakiyesi üzerinden faiz hesaplanmasını sağlar. Finansal giderler, kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Kiralayandan kira işleminin gerçekleşebilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Finansal Varlıklar

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. TFRS 9, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

“İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup’un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, “nakit ve nakit benzerleri”, “ticari alacaklar”, “diğer alacaklar” ve “finansal yatırımlar” kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise önemli bir finansman bileşeni olması durumunda etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

“Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar”, sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar(devamı)

Sınıflandırma ve Ölçüm (devamı)

Söz konusu varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerleme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır.

Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

“Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar”, itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlemesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda yapılan sınıflandırmalara ilişkin değişikliklerin finansal varlıkların ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır.

	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma
Finansal varlıklar		
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Diğer alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yükümlülükler		
Finansal borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Diğer borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır.

Ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için zarar karşılıkları ömür boyu BKZ ölçümü yöntemi (basitleştirilmiş yaklaşım) ile hesaplanmıştır. Bu yaklaşımda, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'ler dikkate alınır.

Diğer her türlü finansal varlıkta zarar karşılığı 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanarak hesaplanmıştır. 12 aylık BKZ: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

Ticari Alacaklar

Alıcıya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilirler. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşım" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Ticari Alacaklar (devamı)

Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığından düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir.

Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gelirleri/giderleri ile kur farkı kar/zararları, konsolide kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler/Giderler" hesabı içerisinde muhasebeleştirilirler.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal Yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Yükümlülükler (devamı)

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Grup, diğer finansal yükümlülüğünü oluşturan sözleşmeden doğan sorumluluklarını yerine getirmesi, sözleşmenin iptal olması veya süresinin dolması durumunda söz konusu yükümlülüğünü bilanço dışı bırakır. Bilanço dışı bırakılan finansal yükümlülüğün defter değeri ile ödenen tutar veya oluşan yeni finansal yükümlülük arasındaki fark kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi

Türev finansal araçlar ilk kayıt anında türev sözleşmesinin imzalandığı tarihteki piyasa değeri ile kaydedilir ve bunu müteakip piyasa değeriyle yeniden değerlendirilir. Riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlamayan türev araçların rayiç değerlerindeki artış veya azalıştan kaynaklanan kazanç veya kayıplar doğrudan kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Rayiç değerler mümkün olduğunca aktif piyasalardaki geçerli piyasa fiyatlarından, yoksa iskonto edilmiş nakit akımları ve opsiyon fiyatlama modellerinden uygun olanı ile belirlenir. Rayiç değeri pozitif olan türevler varlık olarak, rayiç değeri negatif olan türevler ise yükümlülük olarak bilançoda taşınırlar.

Grup, yabancı para bazlı varlık ve yükümlükleri ve Avro dışı para birimlerinden gerçekleşen işlemler nedeni ile yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Bu riske karşın, Grup belirlenmiş vadelerde belirli tutarda Avro ödeme ve karşılığında belirli tutarda yabancı para (özellikle ABD Doları) alma amacı ile sermaye piyasalarında vadeli işlem anlaşmaları yapmaktadır. Grup'un risk yönetim politikalarına göre riskten korunma amaçlı girilen söz konusu vadeli işlemlerin, TMS 39'a (Finansal Araçların Değerlenmesi) göre riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda, sağlamayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri ise kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Grup, türev finansal araçlar için TFRS 9 uygulamayı tercih etmemiştir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi (devamı)

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir. Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı finansal kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı değişken faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, sabit faiz oranlı borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

ABD Doları bazlı yakıt maliyeti Grup'un önemli bir maliyet unsurunu oluşturmaktadır. Grup, belirlenmiş fiyatlardan jet yakıtı ve ham petrol (brent oil) vadeli alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Bu alım sözleşmeleri 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları taşıdığından nakit akımı riskinden korunma amaçlı olarak muhasebeleştirilmektedir.

Nakit akım riskinden korunma işlemleri dahilindeki Brent, Jet Yakıtı'na ikame bir ürün olup, iki emtia arasındaki korelasyon geçmiş istatistik ile belirlenmiştir. 2010-2018 yılları arasında Brent ve Jet Yakıtı arasındaki korelasyon değeri olan %96'lık oran aynı zamanda etkinlik oranı olarak kullanılmıştır. Etkin oran dışında kalan tutar, finansal tablolarda önemlilik arz ettiği dönemlerde, ilgili dönem kar veya zarar tablosunda finansman giderlerine kaydedilir.

Finansal riskten korunma ilişkisinin başlangıcında, Grup finansal riskten korunma aracı ile finansal riskten korunma konusu kalem arasında ilişkiyi ve risk yönetimi amaçları ve riskten korunma işlemi stratejisini dökümanete etmektedir. Bunun yanı sıra, Grup işlemin başlangıcında ve devam eden süreçte finansal riskten korunma işleminin etkinliğini dökümanete etmektedir.

Daha önceden diğer kapsamlı gelir içerisinde kayda alınmış olan tutarlar finansal riskten korunma kalemin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde ve kar veya zarar tablosunda aynı hesap kalemi içerisinde kayda alınırlar.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer vermeye devam edilir. Finansal riskten korunma işlem gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır (Not 33).

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın alıma ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TMS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri (devamı)

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştirdiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* veya diğer uygun TMS'ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup'un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup'un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Şerefiye

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup'un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Şerefiyenin tahsis edildiği nakit üreten birimi, her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit üreten birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işleminde kar/zararın hesaplamasına dahil edilir.

Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; Grup'un karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Düzeltme gerektirmeyen olaylar, finansal tablolara ilişkin dipnotlarda açıklanır.

Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Koşullu yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalini tespit amacıyla devamlı olarak gözden geçirilirler. Koşullu yükümlülüklerle ilişkin olarak, ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir bir tahminin yapılamaması durumu haricinde, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale geldiği durumlarda ilgili yükümlülük için karşılık ayrılmaktadır.

Grup, koşullu yükümlülüklerin muhtemel hale geldiği ancak ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir tahminin yapılamaması durumunda ilgili yükümlülüğü dipnotlarında göstermektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Pay Başına Kazanç

Pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmaktadır. Türkiye’de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları “bedelsiz hisse” yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip “bedelsiz hisse” dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları, Grup’un havayolu taşımacılığı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup’un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup’un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Sermaye ve Temettüleri

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüler, temettü kararının alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup, geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir. Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Maddi Varlıklar ve Uçakların Faydalı Ömürleri ve Hurda Değerleri

Grup, maddi duran varlıkların üzerinden Not 10'da belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır. Faydalı ömürler ve hurda değerleri belirlenirken Grup, her dönem sonunda gelecek dönemlere ilişkin tahminler ve varsayımlar yapmakta, bu tahmin ve varsayımlar geçmiş dönem tecrübeleri ve iş planları dikkate alınarak yapılmaktadır.

Gelir Vergileri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, gelecekteki kar projeksiyonları, cari dönemlerde oluşan zararlar, kullanılmamış zararların ve diğer vergi varlıklarının son kullanılabileceği tarihler ve gerektiğinde kullanılabilecek vergi planlama stratejileri göz önünde bulundurulmuştur. Grup yönetimi, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla gelecekte yeterli karın oluşabileceği kısmını öngörerek ertelenmiş vergi varlığını kayıtlara almıştır.

Grup, uçak yatırımlarına bağlı olarak hak kazandığı teşvikli yatırım belgeleri kapsamında ileriki yıllarda indirimli kurumlar vergisinden yararlanabileceğini tahmin etmektedir. Bununla birlikte, sağlanacak faydanın ne kadar sürede gerçekleşeceğini tahmin edilememesi sebebiyle, Şirket, öngörülebilir gelecekte yeterli karın oluşabileceği dönemler için ertelenmiş vergi varlığını muhasebeleştirmiştir.

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, operasyonel kiralama yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır. İlgili karşılık aynı zamanda, Grup yönetiminin teslim tarihinde gerçekleşecek bakım maliyetleri ve komponentlere ilişkin finansal tazminatları da içermektedir. Grup tahmini bakım maliyetler ile tahmini uçuş süreleri ve sefer sayılarını önemli varsayım olarak değerlendirmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar (devamı)

Dava Karşılıkları

Grup, iş yapısının doğal akışı dahilinde çeşitli davalar, cezalar ve hukuki konulara muhatap olmaktadır. Grup yönetimi, hukuk danışmanlarının da yardımı ile bu ceza ve davalara ve bunların finansal etkilerine ilişkin olarak değerlendirmeler yapmakta ve gerekli gördüğü durumlarda karşılık ayırmaktadır. Grup, 31 Aralık 2018 itibarıyla 9.673.544 TL (31 Aralık 2017: 9.782.213 TL) tutarında karşılık ayırmıştır (Not 15).

Türev Enstrümanlar Gerçeğe Uygun Değeri ve Diğer Finansal Varlıklar

Aktif bir piyasada işlem görmeyen türev enstrümanların gerçeğe uygun değeri, piyasa oranları ve beklenen getiriler baz alınarak belirlenmektedir. Türev olmayan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri, gelecekteki anapara ve faiz nakit akımları baz alınarak belirlenmektedir. Bu nakit akımları rapor tarihi itibarıyla geçerli olan iskonto oranları üzerinden hesaplanmaktadır.

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İş ortaklıkları		
Hitit Bilgisayar	29.695.050	22.796.541
PUEM	10.102.064	6.347.718
	39.797.114	29.144.259

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karları içindeki paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Hitit Bilgisayar	6.910.913	3.401.325
PUEM	1.534.891	710.665
Toplam kar	8.445.804	4.111.990

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının özet finansal tablo bilgileri aşağıdaki gibidir:

PUEM

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	310.426	513.286
Duran varlıklar	23.292.609	21.333.742
Kısa vadeli yükümlülükler	(2.648.532)	(5.982.733)
Uzun vadeli yükümlülükler	(504.980)	(3.014.663)
İş ortaklığının net varlıkları	20.449.523	12.849.632
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	10.102.064	6.347.718
	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Hasılat	9.492.705	6.393.132
Amortisman ve itfa payı giderleri	(2.099.172)	(1.921.990)
Faiz gelir / (gideri) (net)	(1.069.940)	(762.006)
Dönem karı	3.107.067	1.438.593
Grup'un pay oranı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	1.534.891	710.665

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR (devamı)

Hitit Bilgisayar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dönen varlıklar	28.644.555	19.039.061
Duran varlıklar	39.786.447	30.083.777
Kısa vadeli yükümlülükler	(10.063.146)	(4.857.939)
Uzun vadeli yükümlülükler	(762.780)	(456.841)
İş ortaklığının net varlıkları	57.605.076	43.808.058
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%50	%50
Şerefiye	892.512	892.512
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	29.695.050	22.796.541
	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Hasılat	60.006.658	41.038.198
Amortisman ve itfa payı giderleri	(4.263.287)	(3.061.800)
Faiz gelir / (gideri), net	203.285	164.158
Dönem karı	13.821.826	6.802.650
Grup'un ağırlıklı ortalama pay oranı	%50	%50
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	6.910.913	3.401.325

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup, tarifeli seferler, charter gelirleri, yan gelirler ve diğer hizmetleri kapsayan hizmetler sunan düşük maliyetli havayolu modelini uygulayan tek bir raporlama birimi olarak yönetilmektedir. Grup'un karar almaya yetkili mercisi Yönetim Kurulu'dur. Kaynak dağılımı kararları tüm uçuş ağı ve tüm uçak filosu baz alınarak yapılmaktadır. Kaynak dağılım kararlarındaki amaç, uçuş ağı içinde yer alan tek bir hatta ya da belirli hatlarda karlılık sağlamak değil, konsolide finansal sonuçları en karlı halde tutmaktır. Tüm diğer varlık ve yükümlülükler Grup'un tek raporlanabilir bölümüyle ilişkilidir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Esas Holding, Grup'un ana sermayedarı olup kontrol gücüne sahiptir. Grup, sermayedarları ve sermayedarlarının sahip olduğu diğer işletmeler ile çeşitli operasyonel ve finansal ilişkilere sahiptir. İlişkili taraflar ile yapılan işlemlere ilişkin olarak belirlenmiş vadeler bulunmamaktadır. İlişkili taraflar ile gerçekleşen işlemler sonucunda ortaya çıkan alacak ve borçlar genellikle olağan piyasa koşullarında ödenmektedir.

(i) İlişkili Taraf Bakiyeleri:

a) İlişkili taraflardan diğer alacaklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	1.580.011	1.702.020
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	-	31.747
	1.580.011	1.733.767

b) İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	1.012.372	764.389
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	146.192	-
	1.158.564	764.389

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler:

Esas Holding ile olan başlıca işlemler, Esas Holding'in uçak alımlarında sağlamış olduğu finansal garanti ve buna bağlı olarak ödenen komisyonları içermektedir. Grup, bu komisyonları finansman giderleri altında kaydetmektedir.

Grup aynı zamanda, genel müdürlük binasını Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. ("Esasburda")'den kiralamakta ve kira gideri olarak kaydetmektedir.

Grup, pilotlarının eğitimi amacı ile PUEM'den simülatörle eğitim hizmeti almakta olup, işgücü kiralama ve kullanılan ortak alanlar ile ilgili gelir elde edilmektedir.

Grup, ulaştırma sektörüne yönelik bilişim sistemleri çözümleri sağlayan Hitit Bilgisayar'dan yazılım ve yazılım destek hizmetleri almaktadır.

a) İlişkili taraflara yapılan satışlar

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	2.348.471	1.432.266
Diğer ilişkili taraflar:		
Air Berlin Plc&Co Luftverkehrs Kg (*)	-	889.222
	2.348.471	2.321.488

(*)Air Berlin Plc&Co Luftverkehrs Kg'nin 2017 yılı Ağustos ayında tasfiye sürecine girmesi sebebiyle, Grup yönetimi şirketle olan ticari faaliyetlerini bu tarih itibarıyla durdurmuştur.

b) İlişkili taraflardan yapılan alımlar

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	13.899.544	13.064.401
PUEM	9.492.705	6.393.132
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda	2.256.348	2.117.785
Diğer	27.527	32.820
	25.676.124	21.608.138

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler (devamı):

c) Kira giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Esasburda	7.744.350	6.575.117
	7.744.350	6.575.117

d) Kefalet komisyonu giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Esas Holding (Not 25)	9.425.198	11.933.266
	9.425.198	11.933.266

Komisyon giderleri, Grup'un finansal kiralama yoluyla edindiği uçakların finansmanına yönelik olarak Esas Holding tarafından sağlanan teminat nedeniyle oluşmaktadır. Komisyon oranı teminatın %115'i üzerinden %0,0725'tir.

(iii) Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Üst düzey yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında oluşmaktadır. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar itibarıyla üst düzey yöneticilere ödenen fayda tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ücret ve diğer kısa vadeli faydalar	12.960.751	7.738.798
Diğer uzun vadeli faydalar	810.479	985.195
	13.771.230	8.723.993

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 6 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari alacaklar	183.818.051	144.962.630
Kredi kartı alacakları	60.138.676	49.128.679
Gelir tahakkukları	2.163.918	289.997
	246.120.645	194.381.306
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(10.606.503)	(6.979.931)
	235.514.142	187.401.375

Ticari alacaklara ilişkin ortalama tahsilat süresi yaklaşık 20 gündür (31 Aralık 2017: 22 gün).

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	6.979.931	8.998.147
Muhasebe politikasındaki değişikliklerin etkisi (Not 2.2)	942.112	-
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	1.043.644	306.350
Tahsilatlar / iptal edilen karşılıklar	(55.038)	(2.624.365)
Yabancı para çevrim farkları	1.695.854	299.799
31 Aralık	10.606.503	6.979.931

Ticari alacaklardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 32’de verilmiştir.

Kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari borçların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ticari borçlar	404.564.278	267.954.443
Direkt faaliyet gideri tahakkukları	125.651.810	82.205.807
Diğer gider tahakkukları	52.151.590	30.448.774
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 5)	1.158.564	764.389
	583.526.242	381.373.413

Ticari borçlara ilişkin ortalama ödeme vadesi yaklaşık 25 gündür (31 Aralık 2017: 28 gün).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 7 - DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

Kısa vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozito ve teminatlar(*)	274.430.087	8.958.264
Faaliyet kiralaması bakım karşılıkları		
ön ödeme alacakları	182.991.588	99.057.904
İlişkili taraflardan alacaklar (Not 5)	1.580.011	1.733.767
Diğer alacaklar	23.308.120	1.290.279
Eksi: Şüpheli diğer alacak karşılığı	(2.551.536)	(1.829.372)
	479.758.270	109.210.842

(*) 31 Aralık 2018 itibarıyla verilen depozitolar içerisindeki 258.353.069 TL'lik tutar, türev işlemlerin değerlemeleri ile ilgili olarak bankalara verilen nakdi teminat bedelinden oluşmaktadır.

Şüpheli diğer alacak karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
1 Ocak	1.829.372	1.706.812
Yabancı para çevrim farkları	722.164	122.560
31 Aralık	2.551.536	1.829.372

Uzun vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Verilen depozitolar	72.613.409	19.154.041
	72.613.409	19.154.041

Kısa vadeli diğer borçlar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek vergiler	21.644.255	29.214.603
Alınan depozitolar	2.525.881	14.946.917
	24.170.136	44.161.520

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 8 – STOKLAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla stokların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Sarflar ve teknik malzemeler	51.157.643	24.001.300
Operasyonel ve diğer stoklar	6.966.919	6.705.154
İkram satış stokları	57.760	96.799
	58.182.322	30.803.253

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	404.326.349	395.375.762
Satıcılara verilen avanslar	344.837.476	247.896.894
Faaliyet kiralama yoluyla alınmış uçaklara ilişkin peşin ödenen kiralalar	46.506.839	40.087.072
Peşin ödenen sigorta giderleri	26.967.518	10.166.538
Peşin ödenen reklam giderleri	450.732	426.651
Diğer peşin ödenmiş giderler	24.844.848	19.142.083
	847.933.762	713.095.000

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	663.541.132	198.287.869
Diğer peşin ödenmiş giderler	181.791.958	57.643.758
	845.333.090	255.931.627

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla ertelenmiş gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Yolcu uçuş yükümlülüğü	677.753.986	380.715.038
Alınan avanslar	40.009.174	21.770.670
Diğer ertelenmiş gelirler	22.763.517	12.962.174
	740.526.677	415.447.882

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Gelecek yıllara ait gelirler	121.994.007	7.379.754
	121.994.007	7.379.754

Yolcu uçuş yükümlülükleri TFRS 15 kapsamında "sözleşme yükümlülükleri"ni temsil etmektedir. 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla yolcu uçuş ve hizmet yükümlülüklerinin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Bilet satışı uçuş ve hizmet yükümlülüğü	496.132.705	268.933.251
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	138.844.563	87.660.301
Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri	42.776.718	24.121.486
	677.753.986	380.715.038

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla bilet satışı yolcu uçuş ve hizmet yükümlülüğünün hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2018
Açılış (1 Ocak)	268.933.251
Dönem içinde uçulanlar	(7.134.899.490)
Dönem içinde satılanlar	7.362.098.944
Kapanış (31 Aralık)	496.132.705

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2018	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Sahip olunan ve finansal kiralama yoluyla alınan uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	72.526.512	75.261.821	101.564.014	58.525.763	499.675.611	5.106.452.248	3.510.816	5.917.516.785
İlaveler	10.071.644	2.005.740	14.571.329	42.369	341.023.929	2.159.107.104	8.594.138	2.535.416.253
Çıkışlar	-	(1.874.846)	(1.142.572)	-	(13.035.026)	(144.286.346)	-	(160.338.790)
Transferler	-	-	1.227.172	1.109.028	-	-	(9.511.349)	(7.175.149)
Yabancı para çevrim farkları	25.229.191	25.290.453	34.921.382	19.692.210	179.820.875	1.856.515.698	1.120.257	2.142.590.066
Kapanış	107.827.347	100.683.168	151.141.325	79.369.370	1.007.485.389	8.977.788.704	3.713.862	10.428.009.165
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(10.771.676)	(12.180.327)	(62.382.916)	(43.069.275)	(111.270.901)	(1.015.320.632)	-	(1.254.995.727)
Dönem amortismanı	(6.258.824)	(7.461.096)	(14.126.384)	(7.541.334)	(58.901.840)	(431.221.392)	-	(525.510.870)
Çıkışlar	-	1.071.498	869.465	-	659.460	77.772.358	-	80.372.781
Yabancı para çevrim farkları	(4.013.395)	(4.489.694)	(21.706.510)	(14.893.812)	(35.485.241)	(399.083.062)	-	(479.671.714)
Kapanış	(21.043.895)	(23.059.619)	(97.346.345)	(65.504.421)	(204.998.522)	(1.767.852.728)	-	(2.179.805.530)
Net defter değeri	86.783.452	77.623.549	53.794.980	13.864.949	802.486.867	7.209.935.976	3.713.862	8.248.203.635

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

31 Aralık 2017	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Sahip olunan ve finansal kiralama yoluyla alınan uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	58.446.618	54.947.225	73.778.851	47.936.130	325.933.190	4.510.753.029	415.109	5.072.210.152
İlaveler	1.682.182	8.819.122	10.735.385	68.933	86.466.331	1.027.950.660	3.720.474	1.139.443.087
Çıkışlar	(108.495)	(1.000.342)	(909)	-	(1.300.751)	(1.303.495.341)	-	(1.305.905.838)
Transferler	-	-	-	126.511	(19.802.804)	19.802.804	(982.676)	(856.165)
Yabancı para çevrim farkları	12.506.207	12.495.816	17.050.687	10.394.189	108.379.645	851.441.096	357.909	1.012.625.549
Kapanış	72.526.512	75.261.821	101.564.014	58.525.763	499.675.611	5.106.452.248	3.510.816	5.917.516.785
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(5.064.340)	(6.463.246)	(42.584.799)	(28.876.246)	(61.786.906)	(1.078.819.212)	-	(1.223.594.749)
Dönem amortismanı	(4.278.756)	(4.612.192)	(9.619.487)	(7.230.416)	(33.019.888)	(263.001.906)	-	(321.762.645)
Çıkışlar	35.740	653.976	41	-	166.091	530.969.355	-	531.825.203
Yabancı para çevrim farkları	(1.464.320)	(1.758.865)	(10.178.671)	(6.962.613)	(16.630.198)	(204.468.869)	-	(241.463.536)
Kapanış	(10.771.676)	(12.180.327)	(62.382.916)	(43.069.275)	(111.270.901)	(1.015.320.632)	-	(1.254.995.727)
Net defter değeri	61.754.836	63.081.494	39.181.098	15.456.488	388.404.710	4.091.131.616	3.510.816	4.662.521.058

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi duran varlıklara ilişkin faydalı ömürler aşağıdaki gibidir:

	<u>Faydalı ömür</u>
Uçak	23 yıl
Motor ve parçaları	8 yıl
Gövde ve gövde bakımı	7-8 yıl
Komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar	3-7 yıl
Makine ve teçhizatlar	7 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	7 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Simulator	7 yıl
Özel maliyetler	5 yıl veya kiralama süresi

Grup, uçakların hurda değerlerini belirtilen dönemdeki aynı model yeni bir uçağın piyasa değerinin %15'i olacak şekilde belirlemiştir.

Cari dönemde hesaplanan amortisman ve itfa payı giderlerinin satışların maliyeti, genel yönetim giderleri ve pazarlama giderleri olarak dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Dönem amortismanı	525.510.870	321.762.645
Dönem itfa payları (Not 11)	12.618.162	8.312.247
	538.129.032	330.074.892
	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Satışların maliyeti (Not 21)	493.290.892	294.891.927
Genel yönetim giderleri (Not 22)	35.547.864	28.489.255
Pazarlama giderleri (Not 22)	9.290.276	6.693.710
	538.129.032	330.074.892

Grup' un, iptal edilemez finansal kiralama sözleşmeleri ile elde ettiği her bir maddi duran varlık sınıfının net defter değeri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Finansal kiralama yoluyla elde edilen maddi duran varlıkların net defter değeri:		
Uçaklar	6.838.665.753	3.911.809.587
Yer ekipmanları	86.759.244	69.515.301
Simulator	33.972.011	26.875.003
	6.959.397.008	4.008.199.891

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2018	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	3.183.429	66.414.193	69.597.622
İlaveler	-	18.685.652	18.685.652
Transferler	-	7.175.149	7.175.149
Yabancı para çevrim farkları	1.066.313	23.781.176	24.847.489
Kapanış	4.249.742	116.056.170	120.305.912
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(1.684.564)	(43.424.572)	(45.109.136)
Dönem itfa payı	(200.318)	(12.417.844)	(12.618.162)
Yabancı para çevrim farkları	(576.426)	(15.142.291)	(15.718.717)
Kapanış	(2.461.308)	(70.984.707)	(73.446.015)
Net defter değeri	1.788.434	45.071.463	46.859.897

31 Aralık 2017	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	2.385.298	47.464.326	49.849.624
İlaveler	-	7.072.387	7.072.387
Transferler	-	856.165	856.165
Yabancı para çevrim farkları	798.131	11.021.315	11.819.446
Kapanış	3.183.429	66.414.193	69.597.622
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(1.142.954)	(28.348.941)	(29.491.895)
Dönem itfa payı	(144.991)	(8.167.256)	(8.312.247)
Yabancı para çevrim farkları	(396.619)	(6.908.375)	(7.304.994)
Kapanış	(1.684.564)	(43.424.572)	(45.109.136)
Net defter değeri	1.498.865	22.989.621	24.488.486

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2018 itibarıyla kalan ortalama faydalı ömrü 2 yıldır (31 Aralık 2017: 2,1 yıl).

NOT 12 - KİRALAMA İŞLEMLERİ

Kiralama işlemleri detayına Not 31'de yer verilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 13 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 38 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 27 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %22 yerine %11). 2018 yılında alınan yeni teşvik belgesine göre 11 adet uçak için uçak yatırım bedeli üzerinden %50 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %90'ıdır (ör: %22 yerine %2,2).

NOT 14 - BORÇLANMA MALİYETLERİ

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Dava karşılıkları	9.673.544	9.782.213
Teslim bakım karşılıkları	419.158.401	5.337.738
Diğer ceza ve tazminat karşılıkları	-	193.734
	428.831.945	15.313.685

Uzun vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Teslim bakım karşılıkları	599.070.536	612.879.623
	599.070.536	612.879.623

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER(devamı)

Teslim Bakım Karşılıkları

Teslim bakım karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli	419.158.401	5.337.738
Uzun vadeli	599.070.536	612.879.623
	1.018.228.937	618.217.361

Teslim bakım karşılıklarının 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	618.217.361	426.541.191
İlaveler	298.939.091	160.538.163
Çıkışlar	(169.341.424)	(5.008.889)
Yabancı para çevrim farkları	270.413.909	36.146.896
31 Aralık	1.018.228.937	618.217.361

Davalar

Dava karşılıklarının dönem içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	9.782.213	6.373.258
Dönem içinde ayrılan karşılık	371.828	3.906.874
Dönem içinde ödenen	(190.079)	(153.324)
İptal edilen karşılık	(290.418)	(344.595)
31 Aralık	9.673.544	9.782.213

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup aleyhine açılan davalar için toplam risk, fazlaya ilişkin saklı tutulan haklar, hükmedilebilecek yargılama giderleri ve işleyebilecek faiz talepleri hariç 26.092.242 TL'dir (31 Aralık 2017: 21.077.892 TL). Bu davalar, Grup yönetimi tarafından değerlendirilmiş ve nakit çıkışının muhtemel olabileceği 9.673.544 TL için karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2017: 9.782.213 TL). Uyuşmazlıklar misafir şikayetleri, Grup'un eski çalışanlarının talepleri ve sınırlı sayıda ticari uyuşmazlıktan kaynaklanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER(devamı)

Koşullu Yükümlülükler

Yukarıda belirtilenler dışında, Haziran 2008'de Atatürk Havalimanı Gümrük Müdürlüğü, geçici ithalat rejimine aykırı bir işlem iddiasıyla Pegasus aleyhine 545.366 TL para cezası vermiştir. Grup tarafından söz konusu işlem aleyhine açılan iptal davası Nisan 2009'da ilgili vergi mahkemesince reddedilmiş, ancak Grup yönetimi söz konusu geçici ithalat rejiminde yapılan değişiklikleri öne sürerek kararı temyiz ederek söz konusu ceza tutarını ödememiş olup ceza ve işlemiş faiz tutarı olan 931.212 TL bedelli bir teminat mektubu sunmuştur. Gümrük Müdürlüğü Ocak 2011'de teminat mektubunun çözülmesine ilişkin talepte bulunmuş, Grup tarafından bu işlemin de iptali için ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış, yetkili mahkeme öncelikle Şubat 2011'de bu talebin yürütmesini durdurmuş, akabinde Eylül 2011'de söz konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Bu karar Gümrük Müdürlüğü'nce temyiz edilmiştir. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla her iki dosyanın da temyiz incelenmesi Grup lehine sonuçlanmış olup para cezasının iptalinin reddine ilişkin ilk derece mahkemesi kararı bozulmuş, teminat mektubunun çözülmesi işleminin iptaline ilişkin ilk derece mahkemesi kararı ise onanmıştır. Grup yönetimi, bu davalara ilişkin önemli bir nakit çıkışı beklentisi olmadığından dolayı herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

Vergi İncelemesi

Şirket'in, 2010 yılı hesap ve işlemleri vergi kanunları yönünden incelenmiş olup; 2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu, 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu ve 2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi Stopaj İnceleme Raporu tebliğ edilmiştir.

2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu'nda, yurt dışı taşımacılık hasılatı üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/1.maddesi hükmü kapsamında hesaplanarak indirilen götürü giderlerin kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde indirilen kısmı olan 1.553.762,38 TL'nin indirim konusu yapılamayacağı, ayrıca beyanname üzerinde indirilen bu kısmın bir bölümünün yurt dışı taşımacılık hasılatına ilişkin olmadığı iddia edilmiş, diğer yandan aynı Rapor'da 2010 yılında satın alınan ve her biri Vergi Usul Kanunu'nun 313. maddesine göre doğrudan gider yazılabilecek tutarın altında kalan demirbaşların amortisman yoluyla itfa edilmesi gerektiği ileri sürülerek 2010 yılı kurum kazancına 76.798,80 TL nin de ilave edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Şirket tarafından toplam 1.630.561,18 TL lik kazanç farkı tespiti işleminin iptali talebiyle dava açılmıştır. İstanbul Vergi Mahkemesinde açılan dava Şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu karar Vergi Dairesi tarafından temyiz edilmiş olup, temyiz aşaması henüz sonuçlanmamıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Vergi İncelemesi (devamı)

2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda, Şirket'in kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden finansal kiralama yoluyla edinmek amacıyla finansal kiralama konusu yaptığı uçaklara ilişkin kira ödemeleri, elde eden kurumun ticari kazancı kapsamında ticari geliri olmasına rağmen, bu ödemelerin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu, ayrıca aynı raporda kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan bir şirketten satın alınan ve ticari mal niteliğinde olan paket bilgisayar programının Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu ileri sürülmüştür.

Şirket'in bağlı olduğu Büyük Mükellefler Vergi Dairesi, söz konusu Vergi İnceleme Raporu'na dayanarak, 2010 yılının ayları itibarıyla düzenlediği Vergi Ceza İhbarnameleri ile 2010 yılı için toplam 719.508 TL tutarında kurumlar vergisi stopajı tarhiyatı yapmış, ayrıca tarh edilen bu vergi nedeniyle 1.079.262 TL tutarında vergi ziyai cezası kesmiştir. İlgili tarhiyatların terkin ve kesilen cezaların kaldırılması talebiyle İstanbul Vergi Mahkemeleri nezdinde yasal süresi içerisinde davalar açılmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin davalar Şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu karar Vergi Dairesi tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin dava Şirket aleyhine sonuçlanmış ve karar Şirket tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönemler de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi İnceleme Raporu, Şirket hakkında düzenlenmiş olan 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda tarhiyatı öngörülen tutarlar nedeniyle ortaya çıkan ve bu raporda tarhiyatı öngörülen kurumlar vergisi stopajlarının aynı zamanda katma değer vergisi stopajına tabi olduğu iddiasına dayanmaktadır.

Bu süreçte, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden finansal kiralama yoluyla edinmek amacıyla finansal kiralama konusu yapılan uçaklara ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden ödenmesi gerektiği ileri sürülen kurumlar vergisi stopajları üzerinden hesaplanması gereken katma değer vergisi oranının %18 olduğu iddiası ile Şirket adına 2010 yılının aylık dönemleri itibarıyla yapılan cezalı katma değer vergisi tarhiyatlarının kaldırılması talebiyle vergi mahkemelerinde açılan davaların tamamı sonuçlanmış olup, verilen kararlar Şirket lehinedir. Verilen kararların bir kısmı, tutarları nedeniyle Vergi Dairesi tarafından İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraza konu edilmiş, Bölge İdare Mahkemesi'nce verilen kararlarla Vergi Dairesi itirazları reddedilerek davalar şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu davaların bir kısmı ise, tutarları nedeniyle Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir.

Açılan davalar neticesinde tarhiyatı öngörülen vergi asılları ile cezaların kaldırılacağı kanaati taşınmaktadır. Bu nedenle, Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönem de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Vergi İncelemesi (devamı)

2016 ve 2017 yıllarında Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu müfettişlerince 2014 yılı için Şirket'in kanuni defter ve belgeleri üzerinde gelir vergisi stopajı yönünden inceleme gerçekleştirilmiştir. İnceleme neticesinde Şirket tarafından hava aracının sevk ve idaresiyle görevli pilotlar ile uçuş esnasında uçak içinde hizmet veren yetkili sivil havacılık otoritesince sertifikalandırılmış uçucu personele yapılan uçuş tazminatı ve uçuş tazminatı farkı ödemelerinin 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 29/2. maddesi hükmü uyarınca gelir vergisi istisnasına tabi tutulması eleştirilmiştir. Bu doğrultuda 2014 yılı için Şirket'in aleyhine re'sen 38.644.642,45 TL gelir vergisi (stopaj) ve 293.312,84 TL damga vergisi tarh edilmiş ve ayrıca 57.966.963,68 TL gelir vergisi ziyayı ve 439.969,26 TL damga vergisi ziyayı cezası uygulanmıştır.

Şirket aleyhine düzenlenen toplam 38.937.955,29 TL tutarında gelir vergisi (stopaj) ve damga vergisi tarhiyatı ile toplam 58.406.932,94 TL tutarında vergi ziyayı cezası ile ilgili olarak 7143 Sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerinden faydalanılması amacıyla başvuruda bulunulmuştur. Bu kapsamda Yurt İçi ÜFE oranında faiz dâhil olmak üzere 19.780.894,17 TL tutarındaki toplam yükümlülüğün peşin ödenmesi suretiyle söz konusu uyuşmazlıklar sonlandırılmıştır.

Kırgızistan'da Vergi ve Düzenleyici Kurumlardaki Durum

Kırgızistan Cumhuriyeti'nde ulusal ve yerel otoriteler tarafından farklı konularda vergi düzenlemelerine ilişkin olarak bir çok kanun yayınlanmaktadır. Söz konusu kanunların uygulamasında muğlak alanlar bulunmakta, vergi ve finansal piyasaları gelişmiş ülkelerde gözlemlenmeyen hukuki görüş farklılıkları ortaya çıkma olasılığı vardır. Ekli konsolide finansal tablolar, Grup yönetiminin bu konulara ilişkin vergi ve hukuk uzmanları ile görüşerek belirlediği varsayımlarını içermektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER

Alım Taahhütleri

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uçak alım taahhüdü	54.525.144.416	43.557.045.242
Diğer alım taahhüdü	7.750.884	-
	54.532.895.300	43.557.045.242

Grup, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 78 adet uçak için kesin sipariş ile alım hakkına sahiptir. Sözleşmeye göre siparişi verilen uçaklardan 2019 yılı içerisinde 14 adet, 2020 yılı içerisinde 13 adet, 2021 yılı içerisinde 19 adet, 2022 yılı içerisinde 12 adet, 2023 yılı içerisinde 10 adet uçak, 2024 yılı içerisinde de 10 adet uçak teslim alınacaktır. Uçak alım taahhütleri liste fiyatları üzerinden hesaplanmış olup gerçekleşecek fiyatlar genellikle liste fiyatlarının altındadır.

Grup'un, uçak alımı için yaptığı ön ödemeler tutarı 871.276.327 TL (31 Aralık 2017: 593.663.631 TL) olup, 310.660.952 TL'lik kısmı kısa, 560.615.375 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2017: 395.375.762 TL'lik kısmı kısa, 198.287.869 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir).

Kiracı Durumunda Grup

Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri:

Dönemde gider yazılan kira ödemeleri toplamı:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Asgari kira ödemeleri toplamı	694.224.083	572.402.539
	694.224.083	572.402.539

Operasyonel kiralama sözleşmeleri 1-8 yıl arasında olup, Grup'un sözleşme vadeleri bitiminde kiralamaya konu uçakları satın alma hakkı bulunmamaktadır.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla iptal edilemez faaliyet kiralaması yükümlülükleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
0-1 yıl	714.643.267	560.853.156
1-5 yıl	1.775.109.843	1.378.861.599
5+ yıl	496.597.353	164.687.976
	2.986.350.463	2.104.402.731

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler ("TRİ")

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	1.627.549.630	295.367.519	6.974.381	12.131.918	19.477.163
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	1.627.549.630	295.367.519	6.974.381	12.131.918	19.477.163

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2018 itibarıyla %0'dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler ("TRİ") (devamı)

31 Aralık 2017 tarihi itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2017	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	1.183.021.114	299.287.196	6.871.650	12.116.667	10.994.137
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	56.034.566	10.087.000	-	17.987.411	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı (*)					
-Teminat	3.544.150	939.619	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	1.242.599.830	310.313.815	6.871.650	30.104.078	10.994.137

(*) Şirket'in, özkaynak yöntemiyle değerlendirilen, müşterek yönetime tabi ortaklığı PUEM'in, olağan ticari faaliyetlerinin yürütmesi amacıyla 3. kişilere verdiği kefaletlerden oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır. Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2017 itibarıyla %0'dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Ödenecek sosyal sigorta primleri	12.201.220	23.589.766
Çalışanların ücret tahakkukları	13.440.412	24.387.373
	25.641.632	47.977.139

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kullanılmamış izin tahakkuku	14.888.136	12.101.696
Üst yönetim prim karşılığı	5.331.494	2.141.264
Personel prim karşılığı	59.200.000	34.436.836
	79.419.630	48.679.796

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kıdem tazminatı karşılığı	9.796.278	8.689.109
Üst yönetim prim karşılığı	15.223.412	4.949.733
	25.019.690	13.638.842

Kullanılmamış İzin Tahakkuku

Kullanılmamış izin tahakkuklarının 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	12.101.696	10.757.021
Dönem içinde ayrılan karşılık	5.090.182	3.125.420
Dönem içinde ödenen / kullanılan	(2.303.742)	(1.780.745)
31 Aralık	14.888.136	12.101.696

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Üst yönetim prim karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli	5.331.494	2.141.264
Uzun vadeli	15.223.412	4.949.733
	20.554.906	7.090.997

Üst yönetim prim karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	7.090.997	2.815.725
Dönem içinde ayrılan karşılık	13.583.333	5.554.065
Dönem içinde ödenen	(2.014.262)	(1.780.176)
Yabancı para çevrim farkları	1.894.838	501.383
31 Aralık	20.554.906	7.090.997

Personel Prim Karşılığı

Personel prim karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	34.436.836	-
Dönem içinde ayrılan karşılık	59.200.000	34.436.836
Dönem içinde ödenen	(27.768.738)	-
Geri çevrilen karşılık	(6.668.098)	-
31 Aralık	59.200.000	34.436.836

Kıdem Tazminatı Karşılığı

Grup, Türk İş Kanunu'na göre, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak 25 yıllık çalışma hayatı ardından emekliye ayrılan (kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş), iş ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir.

Ödenecek tazminat, her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla 5.434,42 TL (31 Aralık 2017: 4.732,48 TL) ile sınırlandırılmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem Tazminatı Karşılığı (devamı)

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar", Grup'un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihindeki karşılıklar, yıllık %9,00 enflasyon (2017: %7,00) ve %14,60 (2017: %11,78) faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık %5,14 (2017: %4,47) olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılma oranları da 0-15 yıl çalışanlar için %13,60 (2017: %13,95), 16 ve üzeri yıl çalışanlar için %0 olarak dikkate alınmıştır. Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan 6.017,60 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2018 ve 2017 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2018	2017
1 Ocak	8.689.109	7.468.611
Aktüeryal kazanç	(1.466.019)	-
Hizmet maliyeti	6.369.719	3.716.317
Faiz maliyeti	494.609	248.327
Ödenen kıdem tazminatı	(4.291.140)	(2.744.146)
31 Aralık	9.796.278	8.689.109

Hizmet maliyeti ve faiz maliyeti personel giderleri içerisinde muhasebeleştirilmiştir. Hesaplanan aktüeryal kazançlar ve kayıplar 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer kapsamlı kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü hesaplamasında kullanılan önemli tahminler iskonto oranı ve isteğe bağlı işten ayrılma olasılığıdır.

- İskonto oranının %1 düşük alınması durumunda, kıdem tazminatı yükümlülüğü 1.076.736 TL (2017 1.008.581 TL) daha fazla, %1 yüksek alınması durumunda ise 910.846 TL (2017: 854.357 TL) daha az olacaktır.
- Diğer varsayımlar aynı bırakılarak, işten kendi isteği ile ayrılma olasılığı %1 daha düşük alınması durumunda kıdem tazminatı yükümlülüğü 180.069 TL (2017: 149.460 TL) daha az, %1 daha yüksek alınması durumunda ise 203.771 TL (2017: 171.991 TL) daha yüksek olacaktır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 18 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait niteliklerine göre giderlere ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yakıt giderleri	2.729.667.414	1.516.097.738
Personel giderleri	883.175.422	712.653.223
Faaliyet kiralaması giderleri	694.224.083	572.402.539
Bakım giderleri	684.038.611	419.206.306
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	560.584.961	386.919.947
Amortisman ve itfa payı giderleri	538.129.032	330.074.892
Üst geçiş giderleri	479.772.475	328.011.538
Konma giderleri	249.581.102	163.074.503
Komisyon giderleri	128.899.210	99.994.561
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	78.275.293	54.970.424
Reklam giderleri	46.101.968	45.243.170
Diğer	406.873.188	314.724.374
	7.479.322.759	4.943.373.215

NOT 19 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
KDV alacakları	40.316.037	14.217.897
Diğer	242.526	258.356
	40.558.563	14.476.253

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	25.307.054	1.205.896
	25.307.054	1.205.896

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla sermayenin ayrıntıları aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	(%)	TL	(%)	TL
Esas Holding	62,91	64.353.570	62,92	64.353.570
Halka Açık Kısım	34,53	35.321.707	34,51	35.294.000
Emine Kamışlı	0,85	874.810	0,86	874.810
Ali İsmail Sabancı	0,85	874.810	0,86	874.810
Kazım Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
Can Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
TL tarihi sermaye	100,00	102.299.707	100,00	102.272.000

Şirket'in sermayesi her birinin nominal değeri 1 TL olan 102.299.707 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2017: 102.272.000 adet). Çıkarılan bütün hisseler nakden ödenmiştir.

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar Dağıtımına Konu Edilebilecek Kaynaklar:

Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla yasal kayıtlarında bulunan dağıtılabılır karı 365.829.433,55 TL'dir (31 Aralık 2017: Bulunmamaktadır).

Yabancı para çevrim farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, Grup'un TMS'ye göre hazırlanmış finansal tablolarındaki özsermaye hariç bilanço kalemleri bilanço tarihindeki Avro kuruyla; özsermaye kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) TL'ye çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

Finansal riskten korunma kazanç/kayıpları

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Pay ihraç primleri

18-19 Nisan 2013 tarihlerinde halka arz edilen hisselerin nominal bedelinden daha yüksek bir fiyat üzerinden satılması nedeniyle oluşan 455.687.025 TL'lik fark, paylara ilişkin primler olarak muhasebeleştirilmiştir.

Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi

Grup'un 28 Eylül 2010 tarihinde İzair'in çoğunluk hissesini satın alması, işletme birleşmesi öncesi ve sonrasında her iki işletmede de nihai kontrol hakkına sahip ortaklığı bulunan Esas Holding A.Ş.'nin hakim ortak olarak değişmemiş olması sebebiyle, ortak kontrol altında gerçekleşen işletme birleşmesi olarak tanımlanmıştır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmektedir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonu

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" kapsamındaki yükümlülüklerin belirlenmesinde kullanılan aktüeryal varsayımların değişiminden kaynaklanan etkiler tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonunda gösterilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal kayıtlarda, geçmiş dönem karlarından ayrılan ve dağıtım dışı kalan karlar kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerde gösterilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat ve satışların maliyetine ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

Hasılat:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Tarifeli uçuş ve hizmet gelirleri	7.807.585.856	5.003.364.437
<i>Yurtdışı tarifeli uçuş gelirleri</i>	4.007.365.026	2.446.458.965
<i>Yurtiçi tarifeli uçuş gelirleri</i>	1.784.092.543	1.402.326.326
<i>Tarifeli hizmet gelirleri</i>	2.016.128.287	1.154.579.146
Charter uçuş ve hizmet gelirleri	353.221.645	168.948.460
<i>Charter uçuş gelirleri</i>	352.540.634	168.113.077
<i>Charter hizmet gelirleri</i>	681.011	835.383
Kısa dönem uçak kira geliri	-	74.665.272
Diğer gelirler	135.928.532	101.595.240
	8.296.736.033	5.348.573.409

Tarifeli uçuş gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Avrupa	2.908.245.535	1.848.971.089
Yurtiçi	1.784.092.543	1.402.326.326
Diğer	1.099.119.491	597.487.876
	5.791.457.569	3.848.785.291

Charter uçuş gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Avrupa	249.769.222	119.105.341
Orta Doğu	70.424.662	33.582.814
Diğer	32.346.750	15.424.922
	352.540.634	168.113.077

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ(devamı)**Satışların maliyeti:**

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yakıt giderleri	2.729.667.414	1.516.097.738
Personel giderleri	788.828.099	630.489.348
Faaliyet kiralaması giderleri	694.224.083	572.402.539
Bakım giderleri	684.038.611	419.206.306
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	560.584.961	386.919.947
Amortisman ve itfa payı giderleri	493.290.892	294.891.927
Üst geçiş giderleri	479.772.475	328.011.538
Konma giderleri	249.581.102	163.074.503
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	78.275.293	54.970.424
Diğer	275.294.947	207.710.039
	7.033.557.877	4.573.774.309

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Pazarlama giderleri	225.652.168	186.893.200
Genel yönetim giderleri	220.112.714	182.705.706
	445.764.882	369.598.906

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ(devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait genel yönetim giderleri ile pazarlama giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir (ilgili tarihlerde sona eren yıllara ait araştırma ve geliştirme gideri bulunmamaktadır):

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Personel giderleri	70.539.324	62.481.414
Bilgi işlem giderleri	45.801.497	30.438.345
Amortisman ve itfa payı giderleri	35.547.864	28.489.255
Kira giderleri	23.885.116	18.717.680
Danışmanlık giderleri	9.872.219	13.777.575
Noter ve diğer yasal giderler	7.275.756	4.943.073
Genel ofis giderleri	3.121.472	2.685.727
Haberleşme giderleri	2.880.870	1.906.435
Eğitim giderleri	2.753.398	2.226.646
Seyahat giderleri	1.774.699	3.752.433
Diğer	16.660.499	13.287.123
	220.112.714	182.705.706

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Komisyon giderleri	128.899.210	99.994.561
Reklam giderleri	46.101.968	45.243.170
Personel giderleri	23.807.999	19.682.461
Çağrı merkezi giderleri	13.040.064	10.301.340
Amortisman ve itfa payı giderleri	9.290.276	6.693.710
Diğer	4.512.651	4.977.958
	225.652.168	186.893.200

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 23 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	38.688.312	52.614.474
Şüpheli alacak iptal geliri	-	2.318.015
Diğer gelir	1.062.698	3.818.284
	39.751.010	58.750.773

Esas faaliyetlerden diğer giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Vergi yeniden yapılandırma gideri(*)	54.476.875	-
Nakit ve nakit benzerleri değer düşüklüğü	2.910.330	-
Ceza karşılığı giderleri	1.858.220	-
Şüpheli alacak karşılığı gideri	988.606	306.350
Diğer gider	5.208.679	1.902.415
	65.442.710	2.208.765

(*) 7143 Sayılı Vergi ve Diğer Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun hükümlerinden faydalanılması amacıyla yapılan başvuruya ilişkindir.

NOT 24 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait yatırım faaliyetlerinden gelirlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Yatırım faaliyetlerinden gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Uçak satışından kaynaklanan gelirler (**)	22.335.451	215.650.992
İştirak satışından elde edilen gelir (***)	-	20.224.633
Diğer gelirler	712.037	843.122
	23.047.488	236.718.747

(**) Uçak satışından kaynaklanan gelirler, 2018 yılı içerisinde gerçekleşen 1 adet Boeing 737-800 tipi uçağın satışından oluşmaktadır (Uçak satışından kaynaklanan gelirler, 2017 yılı içerisinde gerçekleşen 12 adet Boeing 737-800 tipi uçağın satışından oluşmaktadır).

(***) İştirak satışından elde edilmiş olan ertelenmiş gelir, ilgili pay devri işleminin 15 Haziran 2017 itibarıyla tamamlanması sonrası kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 24 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER (devamı)

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Yatırım faaliyetlerinden kaynaklanan kur farkı gideri	-	68.718.782
	-	68.718.782

NOT 25 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait finansman gelirlerinin ve giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Finansman gelirleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Faiz geliri	123.684.898	42.999.564
Kur farkı geliri	-	44.428.216
	123.684.898	87.427.780

Finansman giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Kur farkı gideri	156.254.768	-
Finansal kiralama faiz giderleri	133.502.605	52.681.317
Diğer komisyon giderleri	87.361.360	43.313.744
Banka kredileri faiz giderleri	14.060.726	6.256.260
Kefalet komisyonu giderleri	9.425.198	11.933.266
Türev işlemlerden giderler	4.029.261	3.829.569
	404.633.918	118.014.156

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 26 - DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ

Yabancı para çevrim farkları

	2018	2017
1 Ocak	1.035.123.760	638.375.994
Ana ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	1.052.766.584	375.150.388
Yurtiçindeki bağlı ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	-	31.065.472
Yurtdışındaki bağlı ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	(45.833.326)	(9.468.094)
31 Aralık	2.042.057.018	1.035.123.760

Nakit akış riskinden korunma (kayıp)/kazançları

	2018	2017
1 Ocak	23.761.279	291.850
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işleminin muhasebeleştirilmesinden elde edilen kazanç	(315.699.027)	29.336.786
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işlemi ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	70.777.792	(5.867.357)
31 Aralık	(221.159.956)	23.761.279

Finansal riskten korunma fonu, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç / (kayıp) fonu

	2018	2017
1 Ocak	(3.305.232)	(3.305.232)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları	1.466.019	-
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazancı ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	(293.204)	-
31 Aralık	(2.132.417)	(3.305.232)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Cari kurumlar vergisi karşılığı	24.579.806	-
Eksi: Peşin ödenen vergi ve fonlar	(30.533.830)	(9.418.493)
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar (*)	(5.954.024)	(9.418.493)

(*) Peşin ödenen vergilerin, ödenecek kurumlar vergisini aşan kısmı cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar altında gösterilmektedir.

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Vergi giderleri		
- Cari dönem kurumlar vergisi gideri	(24.579.806)	-
- Ertelenmiş vergi gideri	(15.569.025)	(102.204.683)
Toplam vergi gideri	(40.148.831)	(102.204.683)

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de uygulanan kurumlar vergisi oranı %22’dir (2017: %20).

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TMS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı olarak 2019 ve 2020 yıllarında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden %22, 2021 ve sonrasında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden ise %20 kullanılmıştır (2017: %20).

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2018 itibarıyla ertelenmiş vergi yükümlülüğünün hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018				
	31 Aralık 2018	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2018
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(1.041.864.141)	(222.330.382)	-	(195.176.401)	(624.357.358)
Devreden mali zararlar	55.966.305	11.417.292	-	(39.340.697)	83.889.710
Devlet Teşvik ve Yardımları	199.132.473	22.647.865	-	132.988.644	43.495.964
Kıdem tazminatı karşılığı	1.959.256	317.305	(293.203)	197.332	1.737.822
Dava karşılıkları	2.128.180	627.631	-	(455.894)	1.956.443
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	20.821.469	1.694.759	-	16.706.371	2.420.339
Uçuş puan yükümlülükleri	9.410.878	1.910.767	-	2.193.384	5.306.727
Uçak bakım yükümlülükleri	213.828.077	44.414.421	-	45.770.184	123.643.472
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	64.147.917	(157.277)	70.777.791	(76.629)	(6.395.968)
Diğer	51.303.711	(31.529)	-	37.867.445	13.467.795
Ertelenmiş vergi karşılığı	(55.966.305)	-	-	(16.242.764)	(39.723.541)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(479.132.180)	(139.489.148)	70.484.588	(15.569.025)	(394.558.595)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2017 itibarıyla her bir konsolide ertelenmiş vergi varlığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2017				
	31 Aralık 2017	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2017
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(624.357.358)	(103.875.879)	-	(86.309.504)	(434.171.975)
Devreden mali zararlar	83.889.710	15.703.018	-	(73.783.904)	141.970.596
Devlet Teşvik ve Yardımları	43.495.964	3.875.103	-	39.620.861	-
Kıdem tazminatı karşılığı	1.737.822	(306.251)	-	90.336	1.953.737
Dava karşılıkları	1.956.443	312.869	-	368.920	1.274.654
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	2.420.339	679.577	-	(268.651)	2.009.413
Uçuş puan yükümlülükleri	5.306.727	1.006.563	-	(609.914)	4.910.078
Uçak bakım yükümlülükleri	123.643.472	20.289.526	-	18.045.709	85.308.237
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	(6.395.968)	(57.175)	(5.867.357)	(245.963)	(225.473)
Diğer	13.467.795	2.812.954	-	6.891.940	3.762.901
Ertelenmiş vergi karşılığı	(39.723.541)	-	-	(6.004.513)	(33.719.029)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(394.558.595)	(59.559.695)	(5.867.357)	(102.204.683)	(226.926.861)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihi itibarıyla, Grup'un ertelenmiş vergi karşılığı hesapladığı taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanabileceği en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
2018	-	26.246.007
2019	68.383.477	49.028.805
2020	135.358.575	97.047.845
2021	10.121.624	7.256.887
2022 ve sonrası	40.528.619	19.038.161
	254.392.295	198.617.705

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018		
	Vergi öncesi tutar	Vergi gideri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	1.052.766.584	-	1.052.766.584
Tanımlanmış fayda planları			
yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	1.466.019	(293.204)	1.172.815
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	(315.699.027)	70.777.792	(244.921.235)
Diğer kapsamlı gelir	738.533.576	70.484.588	809.018.164

	1 Ocak - 31 Aralık 2017		
	Vergi öncesi tutar	Vergi geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	404.978.148	-	404.978.148
Tanımlanmış fayda planları			
yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	-	-	-
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	29.336.786	(5.867.357)	23.469.429
Diğer kapsamlı gelir	434.314.934	(5.867.357)	428.447.577

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide kar veya zarar tablosunda yer alan vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Vergi öncesi kar	542.265.846	603.267.781
Vergi oranı	%22	%20
Cari vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi tutarı	(119.298.486)	(120.653.556)
Kanunen kabul edilmeyen giderlerin vergi etkisi	(9.615.165)	(1.743.737)
Yatırım destek teşviki	132.988.644	39.620.861
Vergiden istisna gelirler	6.024.991	3.751.800
Üzerinden ertelenmiş vergi		
hesaplanmayan geçmiş yıllar zararları etkisi	(4.729.634)	(177.074)
Farklı vergi oranına tabi bağlı ortaklıkların etkisi	(3.941.362)	(212.489)
Yabancı para çevrim farkları etkisi ve diğer	(41.577.819)	(22.790.488)
Dönem vergi gideri	(40.148.831)	(102.204.683)

NOT 28 - PAY BAŞINA KAZANÇ / KAYIP

Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç/(kayıp), net dönem karının/(zararının) ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Buna göre Grup'un 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin pay başına kazanç/(kayıp) tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2018	1 Ocak- 31 Aralık 2017
Ana ortaklığa ait dönem karı	507.378.625	502.247.817
İhraç edilmiş hisselerin dönem içindeki ağırlıklı ortalama adedi	102.299.707	102.272.000
Pay başına kazanç	4,96	4,91

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 29 - KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

Kur değişimi etkilerinin detayına Not 32 kur riski yönetimi alt başlığında yer verilmiştir.

NOT 30 - TÜREV ARAÇLAR

Türev Araçlar Gerçeğe Uygun Değeri

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Varlıklar	Yükümlülükler	Varlıklar	Yükümlülükler
Kısa vadeli	3.134.337	189.722.017	31.979.841	-
Uzun vadeli	-	104.993.760	-	-
	3.134.337	294.715.777	31.979.841	-

Türev işlemlere ilişkin açıklamalar Not 33'te verilmiştir.

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal Borçlar

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla finansal borçların detayları aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kısa vadeli banka kredileri	797.815.861	541.267.652
Uzun vadeli finansal kiralama borçlarının kısa vadeli kısımları	659.409.925	355.987.254
	1.457.225.786	897.254.906
Uzun vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Uzun vadeli finansal kiralama borçları	5.064.858.596	2.711.225.518
	5.064.858.596	2.711.225.518

a) Banka Kredileri

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla kısa vadeli kredilerin ağırlıklı ortalama etkin faiz oranları, orijinal tutarları ve TL karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir;

31 Aralık 2018	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)	Para birimi	Orjinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli krediler	%3,29	ABD Doları	149.500.000	786.504.550
Kısa vadeli krediler	%0,00	Türk Lirası	11.311.311	11.311.311
				797.815.861

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

31 Aralık 2017	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)	Para birimi	Orjinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli krediler	%2,21	ABD Doları	143.500.000	541.267.652
				541.267.652

b) Finansal Kiralama Borçları

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla finansal kiralama yükümlülüğüne ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıldan az	814.748.155	444.735.353
1 - 5 yıl arası	3.038.571.214	1.695.330.708
5 yıldan fazla	2.774.021.245	1.511.332.834
	6.627.340.614	3.651.398.895
Eksi: Gelecek dönemlere ait faiz gideri	(903.072.093)	(584.186.123)
	5.724.268.521	3.067.212.772

Finansal kiralama yükümlülüklerinin asgari kira ödemelerinin bugünkü değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
1 yıldan az	659.409.925	355.987.254
1 - 5 yıl arası	2.567.916.804	1.387.401.998
5 yıldan fazla	2.496.941.792	1.323.823.520
	5.724.268.521	3.067.212.772

Grup bazı uçaklarını ve yer işletme ekipmanlarını finansal kiralama yoluyla satın almaktadır. Finansal durum tablosu tarihi itibarıyla finansal kiralama sözleşmeleri uyarınca ortalama kiralama süresi 6,58 yıldır. 31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Avro cinsinden değişken faizli finansal kiralama yükümlülükleri toplam 3.340.442.490 TL ve ağırlıklı ortalama faiz oranı %1,93 (31 Aralık 2017: %1,64) iken ABD Doları cinsinden değişken faizli finansal kiralama yükümlülükleri toplam 1.718.443.866 TL ve ağırlıklı ortalama faiz oranı ise %5,11'dir (31 Aralık 2017: %5,54).

Bilanço tarihi itibarıyla finansal kiralama işlemine konu edilen varlıkların net defter değeri 6.959.397.008 TL'dir (31 Aralık 2017: 4.008.199.891 TL).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

b) Finansal Kiralama Borçları (devamı)

Grup'un, finansal kiralama yoluyla satın aldığı bazı uçaklarda US Ex-Im Bank tarafından sağlanan garanti bulunmaktadır.

Bu finansman modeli için Grup'un, uçak üreticisinin, finansmanı sağlayan bankanın, Ex-Im Bank'ın, yalnızca söz konusu finansman amacıyla kurulmuş ve tek faaliyet konusu bu finansmanı gerçekleştirerek üzerine aldığı uçağı finansal kiralama yöntemi ile Grup'a kiralamak olan özel amaçlı şirketin ("ÖAŞ"), ÖAŞ'yi yöneten mutemet firmanın ve mutemet firmanın hisselerinin rehneldildiğı yediemin firmanın taraf olduğı bir anlaşma imzalanmaktadır. Bu yapıda ÖAŞ, uçağın teslim tarihi itibarıyla finansmanı tedarik eden bankaya borçlanarak uçağı uçak üreticisinden satın alır. ÖAŞ'de ortaklık payı bulunan ve ÖAŞ'yi yöneten mutemet firma hisseleri ise Ex-Im Bank adına yediemin firmaya rehneldilir.

Buna ek olarak uçağın mülkiyeti kiralayana ait olup bu yükümlülöklere ilişkin Esas Holding'in Grup adına kefaleti bulunmaktadır.

Esas Holding'in sağladığı tam garanti ile Grup, finansal kiralama altındaki tüm yükümlölüklerinden dolayı ÖAŞ'yi tazmin etme sorumluluğı altındadır. Bu yapıdaki tüm Ex-Im Bank destekli kredilerde karşılıklı teminat ve temerrüt şartları bulunmaktadır. Sözleşme şartlarında, uçağın tam hasarı veya ortadan kaldırılmayan bir temerrüt oluşursa, Grup uçağına el konulması ve uçağın satılması sonucu borç verene olan borcun kapatılması ile Ex-Im Bank garantisinin ortadan kalkması gibi durumlarda Ex-Im Bank garantili borçların geri ödenmesini zorunlu kılar. Esas Holding A.Ş.'nin, Grup üzerindeki sahipliğinin sonlanması da finansal kiralamanın muacceliyetine kesbetmesine neden olabilir. İlave olarak Ex-Im Bank garantili borçlanmayı düzenleyen Ex-Im Bank dokümantasyonu, ÖAŞ üzerinde, ÖAŞ'nin yükümlölükleri ile ilgili, ticari faaliyetin mahiyeti ve uçaklar ile ÖAŞ'nin diğör varlıkları üzerine konabilecek diğör rehinler konusunda sınırlama hükümlerini getiren taahhütleri tanzim ederken, Grup'un varlıklarının satışı, birleşme, konsolidasyon konusunda da sınırlamalar ile beraber bu değışiklikleri Ex-Im Bank onayına tabii tutmaktadır.

Grup'un US Ex-Im garantisi kullanılmadan finansal kiralama yoluyla Aralık 2013' te satın aldığı bir adet uçak için de, esas olarak, yukarıda US Ex-Im garantisi altında finansal kiralama yoluyla uçak satın alınmasında kullanılan aynı finansman metodu kullanılmakla beraber, burada uçağın mülkiyetine haiz ÖAŞ üzerindeki tüm haklar finansmanı tedarik eden banka tarafından rehneldilir. Söz konusu uçak için Grup adına Esas Holding kefaleti bulunmamaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

c) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin mutabakatı

Grup'un finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerine ilişkin değişimler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	1 Ocak 2018	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni finansal kiralama ve finansal kiralama ödemeleri, (net)	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2018
Banka kredileri	541.267.652	58.587.950	-	197.960.259	797.815.861
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	3.067.212.772	-	1.416.226.393	1.240.829.356	5.724.268.521
	3.608.480.424	58.587.950	1.416.226.393	1.438.789.615	6.522.084.382

	1 Ocak 2017	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni finansal kiralama ve finansal kiralama ödemeleri, (net)	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2017
Banka kredileri	-	515.623.600	-	25.644.052	541.267.652
Finansal kiralama işlemlerinden borçlar	2.676.565.590	-	224.478.316	166.168.866	3.067.212.772
	2.676.565.590	515.623.600	224.478.316	191.812.918	3.608.480.424

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Sermaye Risk Yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup'un sermaye yapısı Not 31'de açıklanan finansal kiralama ve kredileri de içeren borçlar, ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, çıkarılmış sermaye, paylara ilişkin primler ile geçmiş yıl kazançlarını içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır. Grup, işletme sermayesi ihtiyacını operasyonlarından elde ettiği nakit ile ve gerektiğinde yerli ve yabancı bankalardan sağladığı kredi limitleri vasıtası ile karşılamaktadır.

Grup'un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Grup'un üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Bu incelemeler sırasında üst yönetim sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri de değerlendirir ve Yönetim Kurulu'nun kararına bağlı olanları Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesine sunar. Grup, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak sermaye çeşitlendirmesini yeni borç edinilmesi, mevcut olan borcun geri ödenmesi ve/veya sermaye artışına gidilmesi yollarıyla dengede tutmayı amaçlamaktadır. Grup'un genel sermaye risk yönetim stratejisi önceki yıllara göre değişmemiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Sermaye Risk Yönetimi (devamı)

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla, nakit ve nakit benzeri değerlerin finansal borçlardan düşülmesiyle hesaplanan net borcun, toplam sermayeye bölünmesi ile bulunan borç sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Finansal Borçlar	6.522.084.382	3.608.480.424
Eksi: Nakit ve Nakit Benzerleri	(2.741.044.971)	(1.988.110.247)
Net Borç	3.781.039.411	1.620.370.177
Toplam Özkaynak	3.715.447.648	2.484.638.206
Toplam Sermaye	7.496.487.059	4.105.008.383
Net Borç/Toplam Sermaye Oranı	0,5	0,4

Finansal Risk Faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

Kredi riski yönetimi

Grup, ticari alacakların beklenen kredi zararı karşılığının hesaplaması için TFRS 9'da belirtilen kolaylaştırılmış yaklaşımı uygulamıştır. Bu yaklaşım tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararı karşılığı uygulamasına izin vermektedir. Beklenen kredi zararını ölçmek için, öncelikle Grup ticari alacaklarını vadeleri ve kredi riski karakterleri dikkate alarak gruplandırmıştır. Geçmiş kredi zarar deneyimleri ve ileriye yönelik makroekonomik göstergeler kullanılarak gruplandırılan her bir ticari alacak sınıfı için beklenen kredi zararı oranı hesaplanmış ve belirlenen oran ile ticari alacak toplamaları çarpılarak beklenen kredi zarar karşılığı hesaplanmıştır.

	Vadesi geçmemiş	Vadesi 0-1 Ay geçmiş	Vadesi 1-3 ay geçmiş	Vadesi 3 aydan fazla geçmiş	Toplam
31 Aralık 2018					
Dönem sonu bakiye	223.166.454	87.044.818	-	-	310.211.272
Kredi zararı oranı (%)	0,5%	0,5%	2%	50%	
Beklenen kredi zararları	1.073.263	418.620	-	-	1.491.884

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi(devamı):

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalan						
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	235.514.142	1.580.011	550.791.668	2.750.645.236	3.134.337
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	46.465.732	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	223.166.454	1.580.011	550.791.668	2.750.645.236	3.134.337
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	12.347.688	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	6.220.454	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri						
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	9.114.619	-	2.551.536	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(9.114.619)	-	(2.551.536)	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	1.491.884	-	-	10.556.562	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(1.491.884)	-	-	(10.556.562)	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan						
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	187.401.375	1.733.767	126.631.116	1.987.376.287	31.979.841
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	23.817.479	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	169.552.084	1.733.767	126.631.116	1.987.376.287	31.979.841
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	17.849.291	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	5.072.589	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	6.979.931	-	1.829.372	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(6.979.931)	-	(1.829.372)	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	-	-	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	-	-	-	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

Vadesi geçen alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	4.123.670	-	-	4.123.670
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	11.908.787	-	-	11.908.787
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.971.081	-	-	1.971.081
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	4.950.653	2.551.536	-	7.502.189
Teminat altına alınmış alacaklar	(6.220.454)	-	-	(6.220.454)
	16.733.737	2.551.536	-	19.285.273

31 Aralık 2017	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	1.389.682	-	-	1.389.682
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	10.849.608	-	-	10.849.608
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	663.033	-	-	663.033
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	11.926.899	1.829.372	-	13.756.271
Teminat altına alınmış alacaklar	(5.072.589)	-	-	(5.072.589)
	19.756.633	1.829.372	-	21.586.005

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Likidite risk yöntemi

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup'un finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup'un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

31 Aralık 2018						
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	797.815.861	797.815.861	319.073.961	478.741.900	-	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	5.724.268.521	6.627.340.614	218.406.723	596.341.433	3.038.571.214	2.774.021.244
Ticari borçlar	583.526.242	583.526.242	583.526.242	-	-	-
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	138.844.563	138.844.563	323.439	138.521.124	-	-
	7.244.455.187	8.147.527.280	1.121.330.365	1.213.604.457	3.038.571.214	2.774.021.244
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	(291.581.440)	(299.642.766)	(45.795.312)	(146.228.418)	(107.619.036)	-
31 Aralık 2017						
Sözleşme uyarınca vadeler	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	541.267.652	541.267.652	69.780.150	471.487.502	-	-
Finansal kiralama yükümlülükleri	3.067.212.772	3.651.398.895	110.156.055	334.579.298	1.695.330.708	1.511.332.834
Ticari borçlar	393.710.155	393.710.155	393.710.155	-	-	-
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	87.660.301	87.660.301	68.493.603	19.166.698	-	-
	4.089.850.880	4.674.037.003	642.139.963	825.233.498	1.695.330.708	1.511.332.834
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	31.979.841	32.586.614	9.573.394	23.013.220	-	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Piyasa riski

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranındaki değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranı ile ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup türev ürünleri kullanmaktadır.

Finansal Risk Faktörleri

Kur riski yönetimi

Grup, özellikle Türk Lirası gelir, ABD Doları bazlı borçlanma ve yakıt alımları gibi Avro dışındaki para birimlerinde işlemler gerçekleştirmektedir. Avro dışındaki para birimleri ile gerçekleştirilen bu işlemler Grup'u kur riskine maruz bırakmaktadır. Kur riski, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri ile yönetilmektedir.

Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve yükümlülüklerinin 31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2018	TL Toplam	ABD Doları	TL	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	203.609.379	6.214.073	104.613.930	1.001.390	59.641.785
2a. Parasal Finansal Varlıklar	2.275.444.728	408.574.864	87.220.749	3.558.802	15.076.479
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	747.506.237	133.909.710	36.206.482	-	6.814.162
4. DÖNEN VARLIKLAR	3.226.560.344	548.698.647	228.041.161	4.560.192	81.532.426
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	71.519.443	12.951.365	305.815	1.000	3.071.139
8. DURAN VARLIKLAR	71.519.443	12.951.365	305.815	1.000	3.071.139
9. TOPLAM VARLIKLAR	3.298.079.787	561.650.012	228.346.976	4.561.192	84.603.565
10. Ticari Borçlar	370.983.081	45.345.308	82.165.847	448.588	47.275.737
11. Finansal Yükümlülükler	997.519.160	187.459.912	11.311.309	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	574.317.654	96.578.731	63.498.647	38.323	2.473.006
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.942.819.895	329.383.951	156.975.803	486.911	49.748.743
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	1.653.110.816	314.225.858	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.653.110.816	314.225.858	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	3.595.930.711	643.609.809	156.975.803	486.911	49.748.743
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(297.850.924)	(81.959.797)	71.371.173	4.074.281	34.854.822
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(369.370.367)	(94.911.162)	71.065.358	4.073.281	31.783.683

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2017	TL Toplam	ABD Doları	TL	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	186.534.476	20.358.928	74.550.319	926.837	30.483.706
2a. Parasal Finansal Varlıklar	1.783.513.540	452.531.681	49.136.540	2.095.796	16.825.480
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	569.326.978	146.780.474	10.882.284	59.813	4.499.556
4. DÖNEN VARLIKLAR	2.539.374.994	619.671.083	134.569.143	3.082.446	51.808.742
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	263.707.915	69.286.432	667.356	19.800	1.598.476
8. DURAN VARLIKLAR	263.707.915	69.286.432	667.356	19.800	1.598.476
9. TOPLAM VARLIKLAR	2.803.082.909	688.957.515	135.236.499	3.102.246	53.407.218
10. Ticari Borçlar	233.326.734	39.864.039	70.606.121	422.200	10.212.542
11. Finansal Yükümlülükler	662.721.400	175.699.621	-	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	106.868.503	5.055.674	87.401.848	-	397.158
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.002.916.637	220.619.334	158.007.969	422.200	10.609.700
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	1.193.147.908	316.325.435	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.193.147.908	316.325.435	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	2.196.064.545	536.944.769	158.007.969	422.200	10.609.700
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	204.548	16.216.800	-	(12.000.000)	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	61.168.148	16.216.800	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	60.963.600	-	-	12.000.000	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	607.018.364	152.012.746	(22.771.470)	2.680.046	42.797.518
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+5+6a-10-11-12a-14-15-16a)	(226.016.529)	(64.054.160)	(34.321.110)	2.600.433	36.699.486

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca ABD Doları ve TL cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un ABD Doları ve TL kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir.

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla döviz kuru duyarlılık analizi tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(49.931.813)	49.931.813	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım	-	-	-	-
ABD Doları Net Etki	(49.931.813)	49.931.813	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	7.106.536	(7.106.536)	393.660.760	(393.660.760)
TL riskinden korunan kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	7.106.536	(7.106.536)	393.660.760	(393.660.760)
31 Aralık 2017	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(24.160.589)	24.160.589	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım	6.116.815	(6.116.815)	-	-
ABD Doları Net Etki	(18.043.774)	18.043.774	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	(3.432.111)	3.432.111	246.087.693	(246.087.693)
TL riskinden korunan kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	(3.432.111)	3.432.111	246.087.693	(246.087.693)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Faiz oranı riski yönetimi

Grup'un değişken faiz oranları üzerinden borçlanması, Grup'u faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Söz konusu risk, Grup tarafından, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan faiz oranı takas sözleşmeleri yoluyla değişken oranlı borçlar arasında uygun bir dağılım yapılmak suretiyle, yönetilmektedir.

Faiz oranı duyarlılığı

Grup'un faiz oranına duyarlı finansal araçlarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018		31 Aralık 2017	
	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı
Banka kredileri	-	797.815.861	-	541.267.652
Finansal kiralamalar	5.023.848.172	700.420.349	2.495.276.312	571.936.460
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takası sözleşmeleri (net)	3.134.337	-	2.074.015	-
Değişken faizli yükümlülüklerin analizinde yıl sonundaki bakiyenin tüm yıl boyunca var olduğu varsayımı kullanılmıştır.				

Raporlama döneminde faiz oranlarında %0,5'lik bir düşüş/yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup'un net karı 22.322.257 TL (2017: 9.883.769 TL) değerinde artacak/azalacaktır. Bunun en büyük sebebi Grup'un değişken faizli finansal kiralama borçlarıdır.

**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

**NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ
(devamı)**

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Fiyat risk yönetimi

Akaryakıt fiyat riski yönetimi

Grup işinin doğası gereği yüklü miktarda alım yaptığı akaryakıt fiyat riskine maruz kalmaktadır. Yakıt fiyatlarında; jeopolitik konular, kur değişimleri, arz talep dengesi ve piyasa spekülasyonları gibi birçok etkene bağlı olarak geniş dalgalanmalar meydana gelebilmektedir. Oluşabilecek bu büyük dalgalanmalar, Grup'un satılan malın maliyeti ve operasyon sonuçları üzerinde önemli etkiler yaratabilmektedir.

Grup, türev finansal araçlar kullanarak akaryakıt fiyat riskini yönetmektedir. Grup'un 2011 yılından itibaren riski yönetmek üzere türev enstrümanlar kullanılmasını içeren bir program hazırlamıştır. Bu programa göre ilerideki oniki aylık dönemde oluşması beklenen yakıt tüketiminin %50'sini zorunlu olarak, bir diğer %20'lik dilimi de yönetimin uygun göreceği ölçüde ihtiyari olarak korunması planlanmaktadır. Bu program kapsamında hem jet yakıtı hem de ham petrol (brent oil) üzerinde swap ve opsiyon sözleşmeleri yapılmaktadır. Grup'un fiyat riskine maruz kalması durumu ve bu riski yönetme amaçlı genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

Akaryakıt fiyatı duyarlılığı

Grup, akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 17.403.705 TL artacaktır (2017: 5.244.424 TL). Akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 17.403.705 TL azalacaktır (2017: 5.244.424 TL).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

31 Aralık 2018	İtfa edilmiş maliyet	Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	2.741.044.971	-	-	-	2.741.044.971	35
Ticari alacaklar	235.514.142	-	-	-	235.514.142	6
- İlişkili taraf	-	-	-	-	-	
- Diğer	235.514.142	-	-	-	235.514.142	6
Diğer alacaklar	552.371.679	-	-	-	552.371.679	
- İlişkili taraf	1.580.011	-	-	-	1.580.011	5
- Diğer	550.791.668	-	-	-	550.791.668	
Türev finansal varlıklar	-	-	3.134.337	-	3.134.337	30
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	-	-	-	797.815.861	797.815.861	31
Finansal kiralama yükümlülükleri	-	-	-	5.724.268.521	5.724.268.521	31
Ticari borçlar	-	-	-	583.526.242	583.526.242	6
- İlişkili taraf	-	-	-	1.158.564	1.158.564	5
- Diğer	-	-	-	582.367.678	582.367.678	
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	-	-	-	138.844.563	138.844.563	9
Türev finansal yükümlülükler	-	294.715.777	-	-	294.715.777	30

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2017	İtfa edilmiş maliyet	Finansal riskten korunma muhasebesine göre muhasebeleştirilen türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	1.988.110.247	-	-	-	1.988.110.247	35
Ticari alacaklar	187.401.375	-	-	-	187.401.375	6
- İlişkili taraf	-	-	-	-	-	
- Diğer	187.401.375	-	-	-	187.401.375	6
Diğer alacaklar	128.364.883	-	-	-	128.364.883	
- İlişkili taraf	1.733.767	-	-	-	1.733.767	5
- Diğer	126.631.116	-	-	-	126.631.116	
Uçak alımına ilişkin yapılan ön ödemeler	593.663.631	-	-	-	593.663.631	9
Türev finansal varlıklar	-	29.701.599	2.278.242	-	31.979.841	30
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	-	-	-	541.267.652	541.267.652	31
Finansal kiralama yükümlülükleri	-	-	-	3.067.212.772	3.067.212.772	31
Ticari borçlar	-	-	-	381.373.413	381.373.413	6
- İlişkili taraf	-	-	-	764.389	764.389	5
- Diğer	-	-	-	380.609.024	380.609.024	
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	-	-	-	87.660.301	87.660.301	9

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Finansal varlıklar / (Finansal yükümlülükler)	Gerçeğe uygun değer		Gerçeğe uygun değer seviyesi	Değerleme teknîği	
	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017			
Vadeli akaryakıt opsiyon sözleşmeleri	(218.102.353)	25.666.669	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	(76.613.424)	4.034.930	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	-	204.227	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Faiz oranı takas sözleşmeleri	3.134.337	2.074.015	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
31 Aralık 2018					
Gerçeğe uygun değer:					
Açılış	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Gerçeğe uygun değer artışı					
Özkaynaklarda sınıflandırılan	(80.648.354)	(235.050.673)	-	-	(315.699.027)
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	(8.718.349)	(204.227)	1.060.322	(7.862.254)
Kapanış	(76.613.424)	(218.102.353)	-	3.134.337	(291.581.440)
Varlıklar	-	-	-	3.134.337	3.134.337
Yükümlülükler	(76.613.424)	(218.102.353)	-	-	(294.715.777)
Net varlık ve yükümlülük toplamı	(76.613.424)	(218.102.353)	-	3.134.337	(291.581.440)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2017	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
Gerçeğe uygun değer:					
Açılış	-	364.813	-	762.555	1.127.368
Gerçeğe uygun değer artışı / (azalışı)					
Özkaynaklarda sınıflandırılan	4.034.930	25.301.856	-	-	29.336.786
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	-	204.227	1.311.460	1.515.687
Kapanış	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Varlıklar	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Net varlık ve yükümlülük toplamı	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841

Grup, 31 Aralık 2018 itibarıyla gelecek bir yıl içerisinde oluşması tahmin edilen toplam yakıt sarfiyatının %59'u kadar (2017: %30) riskten korunma muhasebesine konu ettiği vadeli akaryakıt alım sözleşmelerine sahiptir. Bu sözleşmelerin ağırlıklı ortalama fiyatı 615,7 ABD Doları (2017: 547,4 ABD Doları) tutarındadır.

NOT 34 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Bulunmamaktadır.

NOT 35 - NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2018	31 Aralık 2017
Kasa	956.297	733.960
Banka	2.750.645.236	1.987.376.287
- Vadesiz mevduatlar	46.167.431	57.522.636
- Vadeli mevduatlar	2.704.477.805	1.929.853.651
Eksi: TFRS 9 kapsamında değer düşüklüğü karşılığı	(10.556.562)	-
	2.741.044.971	1.988.110.247

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**31 ARALIK 2018 TARİHİ İTİBARIYLA
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR**

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 35 - NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR(devamı)

Vadeli mevduatlara ilişkin ağırlıklı ortalama faiz oranları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	Ağırlıklı ortalama faiz oranı	Toplam bakiye
ABD Doları mevduatlar	%4,42	2.151.033.661
Avro mevduatlar	%0,48	445.814.851
TL mevduatlar	%22,84	83.070.553
İngiliz Sterlini mevduatlar	%0,72	21.104.259
İsviçre Frangı mevduatlar	%0,20	3.454.481
		2.704.477.805

31 Aralık 2017	Ağırlıklı ortalama faiz oranı	Toplam bakiye
ABD Doları mevduatlar	%3,98	1.686.920.588
Avro mevduatlar	%1,73	182.176.732
TL mevduatlar	%12,21	49.349.207
İngiliz Sterlini mevduatlar	%0,63	9.094.206
İsviçre Frangı mevduatlar	%0,20	2.312.918
		1.929.853.651

31 Aralık 2018 ve 2017 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri 90 günden kısadır.